№1, СІЧЕНЬ, 2008

ЄВРО БЮЛЕТЕНЬ

Інформаційне видання Представництва Європейської Комісії в Україні та Бєларусі

У номері:

4 Євросоюз став відкритішим для українців

7 Розпочався проект з підтримки громад

19 Стартував Європейський рік міжкультурного діалогу

26 У лідера групи «Мандри» Фоми ЄС асоціюється з вільним світом

Шенгенська зона розширилася

(стор. 16)

Президент Єврокомісії Жозе Мануель Баррозу (праворуч) взяв участь у ліквідації посту прикордонного контролю біля німецького міста Зіттау.

13 грудня в Лісабоні лідери ЄС підписали нову історичну угоду. На фото на передньому плані — президент Франції Ніколя Саркозі і канцлер Німеччини Ангела Меркель після урочистої церемонії підписання.

18 грудня Європейський Парламент ухвалив бюджет ЄС на 2008 рік. На фото в центрі — Комісар ЄС з питань бюджету Даліа Грибаускайте.
Біля неї члени бюджетного комітету ЄП (зліва на право) Еско Сеппанен, Кийості Вірранковскі, Реймер Бож (голова), Ласло Сур'ян, Катрін Гай-Куінт, Анн Єнсен.

ЄВРОБЮЛЕТЕНЬ №1'08

Інформаційне видання Представництва Європейської Комісії в Україні та Бєларусі

Київ 01024, вул. Круглоуніверситетська, 10
www.delukr.ec.europa.eu

Зміст бюлетеня не обов'язково відбиває офіційні погляди Європейської Комісії

© Європейська Комісія, 2008

Керівник проекту Ірина Стаднійчук
E-mail: Irina.Stadniychuk@ec.europa.eu

Головний редактор Тетяна Яцюк

У реалізації проекту беруть участь Олег Фурдило, Анатолій Марциновський, Сергій Матвєєв

Комп'ютерна верстка Андрій Ходзицький

Наклад 10 500 прим.

Інтернетверсія www.delukr.ec.europa.eu

This publication is produced with the financial support from the Delegation of the European Commission to Ukraine and Belarus

Видання фінансується Представництвом Європейської Комісії в Україні та Бєларусі

Свідоцтво про реєстрацію КВ №12338—1222Р від 22.02.07

Індекс видання 98603

Видавець: ТОВ «Видавництво «Консультант»

Адреса: 03039, м.Київ, вул. Голосіївська, 7, корп. 2

Тел/факс (044) 251-49-51

ISSN 1725-0811

Підписано до друку 11.01.08.
Друк: ТОВ «День печати»
м. Київ, пров. Карельський, 8

Безкоштовно

Відносини ЄС–Україна

Євросоюз став доступніший для українців 4
Болгари й румуни можуть приїздити без віз 4
Юлію Тимошенко вітали з Брюсселя та інших столиць 6
Експерти ЄС не побачили загрози довкіллю 6

Програми ЄС в Україні

Європейська Комісія підтримає ініціативні громади 7
Представники інформцентрів обмінялися досвідом 8
Готуються рекомендації з покращення освіти в Україні 8
Євроклуби зможуть позмагатися 9
У Представництві Єврокомісії розкажуть про новий конкурс 9
У рамках проекту проведено конференцію 9

Новини Євросоюзу

Інституційні справи

Підписано Лісабонську угоду 10
Угорщина ратифікувала першою 10
П'ять пріоритетів словенського президентства 11

Зовнішня політика

«Європейці можуть бути прикладом для Близького Сходу» 12
Брюссель оприлюднив подальші плани щодо ЄПС 13
ЄС допоміг Палестині на мільярд євро 13

Підсумки року

Підтримка членства збільшилася 15
Євросоюз визначив своїх десять найкращих справ 14

Кордони

Шенгенська зона розширилася 16
У славетному містечку — лише півтори тисячі людей 16

Гроші

Бюджет ЄС становить майже 130 мільярдів євро 17
Жан-Клод Тріше став людиною року 17

Культура

«Цифровий вік є також віком електронного піратства» 18
Разом у розмаїтті 19
Ліверпуль і Ставангер стали Європейськими столицями культури 19

Довкілля

Автовиробників змусять робити машини менш шкідливими 20

Наука і освіта

Триває конкурс заявок в рамках Erasmus Mundus 21
Албанія зможе боротися за фінансування наукових програм 21
Відбувся Європейський форум наукової журналістики 21

Права людини

Комісар ЄС Ферреро-Вальднер закликала допомогти людям без громадянства 22
Визначено переможців премії «За різноманіття. Проти дискримінації» 22
«Європа повинна послати в Судан війська» 23

Новини Євростату

Люксембург і Норвегія лідирують за показником ВВП на душу населення 24
Рівень безробіття в регіонах ЄС: від 2,6 до 28,5 відсотка 24

Цифри й факти

Триває конкурс інтеграційних проектів 25
Схвалено фінансування «Галілео» 25
На популяризацію європейських партій виділено понад 10 мільйонів євро 25

Гайд-парк

«Свобода пересування людей — це дуже важливо» 26

Подвійний удар

Візи в країни Євросоюзу завжди є дуже чутливим для українців питанням. Газетна стаття про цю проблему чи телесюжет гарантовано викликають велику цікавість. А гостро критикувати жорсткий візовий режим між Україною та ЄС взагалі є безпрограшним для журналістів варіантом — схвальний відгук читачів чи глядачів забезпечено.

Це можна зрозуміти. Щоправда, мало хто каже про інше — скільки б нас залишилося, якби українці могли легко залишити свою країну в обмін на благополучну, позбавлену українських хвороб Європу, і які перспективи мала б тоді сама Україна? Безперечно, держава потребує такого візового режиму з ЄС, який би не ізолював її від Союзу з одного боку, але й сприяв збереженню людського потенціалу з боку іншого.

За останній місяць візова ситуація у відносинах України та Євросоюзу змінилася дуже суттєво. По-перше, розширився Шенгенський простір, він вийшов на українські кордони. Маючи шенгенську візу, українці зможуть вільно подорожувати тепер уже 22-ма країнами ЄС. Так, на перший погляд, ніби важче стане поїхати до сусідніх з нами Польщі, Словаччини й Угорщини, і багато хто заговорив про нову «залізну завісу» на західних українських кордонах. Забуваючи при цьому, що тепер в ті країни можна їхати з візами, виданими іншими країнами — членами Шенгенського простору.

І ось тут настає «по-друге» — між ЄС і Україною почала діяти угода про спрощення візової процедури. Короткий опис її є в цьому числі «Євробюлетеня». Документ виглядає дуже привабливим — особливо в тій частині, де йдеться про тривалі багаторазові візи. Звісно, ефективність угоди можна буде побачити лише на практиці. Зараз видається, що саме вона разом із грудневим розширенням Шенгенського простору і може утворити саме той потрібний Україні варіант: коли й ізоляції не буде, і країна збереже людський потенціал. Подвійний удар по візовій завісі не може пройти безслідно.

Редакція

Євросоюз став доступніший для українців

Почала діяти угода зі спрощення візової процедури

11 червня 2007 року, церемонія підписання угод про спрощення оформлення віз та реадмісію. Зліва на право — тодішній міністр закордонних справ України Арсеній Яценюк, тодішній прем'єр Віктор Янукович, міністр закордонних справ головуючої тоді в ЄС Німеччини Френк-Вальтер Штенмайєр, Комісар ЄС з питань зовнішніх зносин та ЄПС Беніта Ферреро-Вальднер і Віце-президент Єврокомісії Франко Фраттіні.

З 1 січня 2008 року набула чинності Угода між Україною і Європейським Співтовариством про спрощення оформлення віз. Головний її елемент — суттєві полегшення в отриманні Шенгенських віз для певних категорій українських громадян, надання багаторазових віз та пільги з оплати візових послуг. Нижче надаємо перелік документів з обгрунтуванням мети поїздки, які потрібні при отриманні віз громадянами України, що підпадають під дію угоди.

1. Для членів офіційних делегацій, які на підставі адресованого в Україну офіційного запрошення беруть участь у зустрічах, консультаціях, переговорах або програмах обміну, а також у заходах, які проводять на території країн — членів ЄС міжурядові організації:

лист-підтвердження від органу влади України, що заявник є членом офіційної делегації, та копія офіційного запрошення, направленого відповідною інституцією ЄС чи країною — членом ЄС.

2. Для бізнесменів та представників бізнес-організацій:

оригінал письмової заяви від сторони, що приймає — юридичної особи, компанії, органу влади чи організаційного комітету.

3. Для водіїв, що виконують міжнародні вантажні та пасажирські перевезення на території країн — членів ЄС транспортними засобами, зареєстрованими в Україні:

оригінал письмової заяви від національної асоціації перевізників із зазначенням мети, тривалості та частоти поїздок.

Найпривілейованішою категорією громадян України стали власники дипломатичних паспортів

4. Для членів поїзних, рефрижераторних та локомотивних бригад, які здійснюють поїздки територією країн — членів ЄС:

оригінал письмової заяви від залізничної компанії із зазначенням мети, тривалості та частоти поїздок.

5. Для журналістів:

оригінал свідоцтва виданого професійною організацією з підтвердженням, що заявник є журналістом, та документ від працедавця із зазначенням, що метою поїздки є журналістська робота.

6. Для осіб, які беруть участь у наукових, культурних та творчих заходах, у тому числі в університетських чи інших програмах обміну:

оригінал письмової заяви від організації, що приймає.

7. Для школярів, студентів, аспірантів та супроводжуючих викладачів, які здійснюють поїздку з метою навчання чи освітньої підготовки, у рамках програм обміну чи інших заходів, пов'язаних з діяльністю навчальних закладів:

оригінал письмової заяви, або оригінал свідоцтва про зарахування від навчального закладу, що приймає, або студентські квитки, або свідоцтво про курси, які відвідуватиме заявник.

8. Для учасників міжнародних спортивних заходів та осіб, що їх супроводжують як спеціалісти:

оригінал письмової заяви від організації, що приймає — національних спортивних федерацій чи Національних олімпійських комітетів країн — членів ЄС.

9. Для учасників офіційних програм обміну, організованих містами-побратимами:

оригінал письмової заяви від Голови адміністрації чи мера міста.

10. Для близьких родичів — дружини чи чоловіка, дітей, у тому числі прийомних, батьків (у тому числі опікунів), дідусів, бабусь та онуків, які відвідують громадян України, котрі легально проживають на території країн — членів ЄС:

оригінал письмової заяви від особи, що приймає, з підтвердженням родинних стосунків та місця проживання.

11. Для родичів, які здійснюють поїздку для участі в церемонії поховання:

офіційний документ, що підтверджує факт смерті, а також підтвердження родинних чи інших стосунків між заявником та похованою особою.

12. Для осіб, які відвідують військові та цивільні поховання:

оригінал офіційного документа, що підтверджує факт існування та зберігання могили та родинні стосунки між заявником і похованою особою.

13. Для осіб, які здійснюють поїздку з метою лікування:

офіційний документ медичного закладу, який підтверджує необхідність медичного обслуговування у цьому медичному закладі та докази наявності достатніх коштів для оплати лікування.

Найпривілейованішою категорією громадян України стали власники дипломатичних паспортів: вони можуть в'їжджати до країн — учасниць угоди без візи на термін до 90 днів протягом періоду 180 днів. Решті ж важливо усвідомити: отримання Шенгенської візи вимагає й інших документів та дій, і все це угода не скасовує. Наприклад, залишається вимога щодо особистої явки для подання заяви на оформлення візи та супровідних документів. В окремих випадках заявника може бути викликано до посольства чи консульства для додаткової співбесіди — наприклад, коли в консульського працівника залишаються сумніви щодо мети поїздки чи наміру заявника повернутися до своєї країни. Так само можуть бути затребувані проїзні документи, медична страховка тощо.

Згідно з угодою Шенгенська віза коштуватиме 35 євро. Цей збір поширюється на усіх громадян України й застосовується до усіх різновидів віз — транзитних і короткострокових, незалежно від кількості в'їздів. За оброблення термінових заяв на оформлення візи — за 3 дні до відправлення — може стягуватись додатковий збір 70 євро.

Водночас багато категорій українських громадян отримуватимуть візи безплатно. Така пільга стосується близьких родичів; членів офіційних делегацій; членів національних та регіональних урядів і парламентів, Конституційних судів та Вищих судів; школярів, студентів, аспірантів та супроводжуючих викладачів; інвалідів та осіб, які їх супроводжують; осіб, які їдуть з гуманітарних причин, у тому числі для термінового лікування або для участі у похоронах близького родича чи для відвідання важко хворого близького родича; учасників міжнародних спортивних заходів та осіб, які їх супроводжують як спеціалісти; осіб, які беруть участь у наукових, культурних і творчих заходах, у тому числі в університетських та інших програмах обміну; учасників офіційних програм обміну, організованих містами-побратимами; журналістів; пенсіонерів; водіїв, що виконують міжнародні вантажні та пасажирські перевезення на території країн — членів ЄС транспортними засобами, зареєстрованими в Україні; членів поїзних, рефрижераторних та локомотивних бригад на поїздах міжнародного сполучення, які здійснюють поїздки територією країн — членів ЄС; дітей молодше 18 років і дітей на утриманні віком до 21 року. Власне, більшості категорій громадян, яких стосується передбачене цією угодою спрощення візової процедури. В окремих випадках дипломатичні місії та консульства можуть відмовитись від стягнення збору чи зменшити його суму.

Рішення стосовно заяви на оформлення візи приймається протягом 10 календарних днів

Окремо слід сказати про довгострокові багаторазові візи з максимальним терміном перебування 90 днів протягом 180 днів. Такі з терміном дії 5 років видаватимуть членам національних і регіональних урядів та парламентів, Конституційних судів та Вищих судів; постійним членам офіційних делегацій; чоловікам та жінкам, дітям віком до 21 року чи які знаходяться на утриманні та батькам, які відвідують громадян України, котрі легально проживають у країнах — членах ЄС; бізнесменам чи представникам бізнес-організацій та журналістам. Багаторазові візи зі строком дії 1 рік видаються професійним водіям, членам поїзних бригад, учасникам наукових, культурних та творчих заходів, у тому числі університетських та інших програм обміну й спортивних подій та учасникам програм міст-побратимів — за умови що протягом попередніх 12 місяців заявник на оформлення візи отримав принаймні одну візу, скористався нею відповідно до законів щодо в'їзду та перебування країни чи країн відвідання та має підстави для подання заяви на оформлення багаторазової візи. Всім цим категоріям громадян можуть видаватися й візи на термін від 2 до 5 років за умови, що протягом попередніх 24 місяців вони використали дві річні багаторазові візи відповідно до законів щодо в'їзду та перебування країни чи країн відвідання, і все ще мають підстави для подання заяви на оформлення багаторазової візи.

Ще один важливий елемент угоди: тривалість видачі візи. Документом передбачено, що рішення стосовно заяви на оформлення візи приймається протягом 10 календарних днів від дати одержання заповненої заяви на оформлення візи та пакету підтверджуючих документів. Для дипломатичних місій та консульських установ, де діє система співбесід, призначення співбесіди не зараховується як час оброблення документів. У разі необхідності проведення детальнішої перевірки цей термін може бути подовжено до 30 днів. Водночас у термінових випадках термін прийняття рішення може бути скорочено до 2 днів і менше.

Слід пам'ятати, що ця угода не застосовується щодо Великої Британії, Ірландії та Данії. Так само не є учасницями угоди Ісландія й Норвегія, які входять до Шенгенського простору, але не є членами Євросоюзу.

Повний текст угоди розміщено на сайті Представництва Європейської Комісії в Україні — **http://www.delukr.ec.europa.eu/home_uk.html** ❑

Болгари й румуни можуть приїздити без віз

З а чотири дні до Нового року Кабінет Міністрів України запровадив безвізовий режим для Румунії і Болгарії з 1 січня 2008 року. Своєю постановою уряд змінив постанову попереднього Кабміну, яка ув'язувала цей крок з ратифікацією Євросоюзом Угоди про спрощення візової процедури між ЄС та Україною. Раніше Брюссель неодноразово наголошував на необхідності поширення встановленого Україною для ЄС безвізового режиму на його нових членів — Румунію і Болгарію. ❑

Юлію Тимошенко вітали з Брюсселя та інших столиць

Жозе Мануель Баррозу висловив сподівання на реформи

Президент Єврокомісії Жозе Мануель Баррозу під час зустрічі з Юлією Тимошенко в жовтні, на лісабонському саміті Європейської народної партії.

Президент Європейської Комісії Жозе Мануель Баррозу привітав Юлію Тимошенко з призначенням на посаду прем'єр-міністра України. У своєму листі він висловив впевненість у тому, що під її керівництвом «Україна продовжить свій поступ у напрямку впровадження політичних і економічних реформ».

Глава Єврокомісії запевнив Юлію Тимошенко, що Брюссель готовий і надалі надавати Києву підтримку для успішного виконання Плану дій Україна–ЄС. «Ми продовжуватимемо подальше поглиблення наших відносин у контексті переговорів щодо нової розширеної угоди», — додав Жозе Мануель Баррозу.

Комісар ЄС з питань зовнішніх зносин і Європейської політики сусідства Беніта Ферреро-Вальднер висловила задоволення призначенням в Україні прем'єра — про це вона сказала журналістам у Брюсселі. «Я рада, що Україна зараз має уряд, і сподіваюсь, що інші міністри будуть призначені швидко і ми зможемо знову розпочати роботу з Україною, — сказала Комісар відразу після затвердження Верховною Радою кандидатури Юлії Тимошенко. — Сподіваюся, парламент буде працювати з урядом і будуть здійснені конституційні реформи, про які сама Україна заявила як про необхідні». Крім того, Беніта Ферреро-Вальднер запросила Юлію Тимошенко взяти участь у конференції жінок-керівників урядів і міністрів закордонних справ, що відбудеться у Брюсселі 6 березня 2008 року.

Телефонним дзвінком привітав Юлію Тимошенко з призначенням на посаду прем'єр-міністра і Високий представник ЄС з питань спільної зовнішньої і безпекової політики Хав'єр Солана. Під час розмови він наголосив на важливості націленості нового уряду на реформи з метою модернізації України. Солана також запевнив, що ЄС завжди готовий у цьому допомогти.

Привітали Юлію Тимошенко з призначенням на прем'єрську посаду й лідери окремих країн Євросоюзу. «Перед Україною стоять важливі реформаторські рішення, які, як міцний фундамент, матимуть велике значення для подальшого демократичного розвитку вашої країни на засадах правової держави. При цьому Україна може і в подальшому розраховувати на дієву підтримку Федерального уряду», — йшлося в листі канцлера Німеччини Ангели Меркель. «Пані прем'єр-міністре, дорога Юліє, дозволь мені привітати тебе з призначенням головою українського уряду, — писав президент Франції Ніколя Саркозі. — В безмежній відповідальності, яка знову на тобі і якій ти зможеш присвятити свій талант і свою наполеглівість, будь впевненою, що ти можеш розраховувати на повну підтримку Франції на службу політичній стабільності, незалежності, процвітанню та наближенню до Європейського Союзу, чого прагнуть українці». ❑

Солана запевнив, що ЄС завжди готовий допомогти

Експерти ЄС не побачили загрози довкіллю

У грудні Європейська Комісія представила перший звіт про розлив нафти, що стався у Керченській протоці 11 листопада 2007 року.

Експерти дійшли висновку, що обсяги забруднення виявилися меншими, ніж побоювалися спочатку. Вони констатували, що заходи з очищення проводилися активно, потреби у наданні додаткового обладнання не було. У звіті експерти зазначили, що осад великих обсягів важкої нафти на морському дні малоймовірний, проте рекомендували все ж таки провести належний моніторинг. Відповідно до звіту сірка, що осіла, не становить безпосередньої загрози для довкілля. Втім, експерти ЄС рекомендували підняти затонулі судна з сіркою для її належної переробки. Було рекомендовано здійснювати моніторинг довгострокових наслідків розливу нафти на стан Азовського моря. ❑

Європейська Комісія підтримає ініціативні громади

Бюджет нового проекту становить понад 13 мільйонів євро

Розпочався проект Євросоюзу «Місцевий розвиток, орієнтований на громаду». Він фінансується Європейською Комісією в рамках Програми дій TACIS на 2006 рік. Співфінансує та виконує проект Програма розвитку ООН.

Розраховано його на 3,5 року, загальний бюджет 13,3 млн євро: 12 мільйонів надає Комісія, 1,3 мільйона — ПРООН.

Проект реалізовуватиметься в усіх областях України та Автономній Республіці Крим. Метою його є створення сприятливого середовища для сталого соціально-економічного розвитку на місцевому рівні шляхом самоорганізації та соціальної активізації громад. Для цього проект допоможе їм об'єднатися та спільно визначити пріоритети розвитку. Після цього будуть розроблені та втілені невеликі за обсягом громадські ініціативи відповідно до погоджених планів розвитку громади.

Проект розрахований на щонайменше 1000 організацій з самоврядування, органи місцевого самоврядування на рівні громади, району, області та на місцеві органи виконавчої влади — обласні та районні держадміністрації. Саме зазначені учасники розроблятимуть та втілюватимуть громадські ініціативи, спрямовані на поліпшення базової місцевої інфраструктури. Проектом визначено наступні пріоритетні сфери — підтримка мережі фельдшерсько-акушерських пунктів, енергозберігаючі заходи та збільшення використання відновних джерел енергії, утилізація відходів, знешкодження запасів пестицидів, комунальне водопостачання, місцевий транспорт та подолання ізольованості в сільській місцевості. Громадами-учасницями проекту можуть бути села, селища та малі міста з населенням до 10 тисяч осіб.

У грудні відбулася вступна конференція проекту. Виступаючи на ній, голова Представництва Єврокомісії в Україні Ієн Боуг зупинився на засадах проекту: такими є увага до потреб громади, принцип співфінансування, самоорганізації та соціальної мобілізації громади. Посол підкреслив також основні передумови його успіху — це політична, організаційна та фінансова підтримка проекту з боку районних та обласних органів влади, органів місцевого самоврядування та Уряду України.

Постійний координатор системи ООН в Україні та Постійний представник ПРООН в Україні Френсіс О'Доннелл зазначив, що проект є загальнонаціональною програмою, яка буде впроваджуватися у тісній співпраці з найважливішим партнером — Європейською Комісією — за підтримки різних міністерств та державних структур. Проект зміцнить потенціал місцевих громад, які зможуть розвивати міцне демократичне суспільство, керувати власними потребами та стати менш залежними від державної підтримки.

Голова Представництва ЄС в Україні Ієн Боуг та Постійний представник ПРООН Френсіс О'Доннелл під час конференції, що започаткувала проект.

Проект розрахований на щонайменше 1000 організацій з самоврядування

За словами координатора проекту від Представництва Європейської Комісії Володимира Кондрачука, наступними кроками стануть представлення його в кожній області та Криму, а згодом і в кожному з відібраних цільових районів. Робочі візити в області розпочнуться з кінця січня 2008 року. За їхніми результатами має бути підписано угоди про співпрацю в рамках проекту між ПРООН та обласною владою — облдержадміністраціями та облрадами. Підписання саме тристоронніх угод (ПРООН–ОДА–обласна рада) забезпечить ефективну координацію проекту в межах відповідної області.

Цільові райони та громади-учасниці проекту відбиратимуть на основі низки критеріїв: це зацікавленість та відповідальність відповідних органів місцевої влади, гарантії щодо співфінансування проектів громадських ініціатив за рахунок коштів місцевих бюджетів, зобов'язання сприяти впровадженню проекту. Крім того, враховуватимуться окремі соціально-економічні показники: рівень бідності, потреби щодо вдосконалення місцевої інфраструктури та послуг, екологічна ситуація в районі тощо.

Інформація про проект, матеріали його вступної конференції, спільно погоджені висновки та пропозиції учасників конференції розміщено на веб-сайті проекту за адресою: **http://www.cba.org.ua/materials.php.** За додатковою інформацією про проект та його впровадження прохання звертатися до Володимира Кондрачука, координатора проектів Представництва Європейської Комісії в Україні (**volodymyr.kondrachuk@ec.europa.eu**) та Оксани Реміги, старшого керівника програм ПРООН в Україні (**oksana.remiga@undp.org**). ❑

Представники інформцентрів обмінялися досвідом

Під час зустрічі представників інформцентрів ЄС.

У Києві відбулася спільна зустріч представників Інформаційних центрів Європейського Союзу в Україні та Бєларусі. Зустріч було проведено в рамках фінансованого Єврокомісією проекту «Підтримка діяльності Інформаційних центрів ЄС в Україні та Бєларусі». Учасники обмінялися досвідом та створили мережу професійних контактів для ефективнішої діяльності цих закладів. Було також презентовано новий логотип Інформаційних центрів ЄС. Їхні представники відвідали Національну академію державного управління при Президентові України.

Інформаційні центри ЄС в Україні

- **Національна академія державного управління при Президентові України**

Україна 03057 м. Київ, вул. Е. Потьє, 20, 4-й поверх, бібліотека. Тел. (8-044) 453-34-01.

- **Інститут міжнародних відносин Київського національного університету ім. Тараса Шевченка**

Україна 04119 м. Київ, вул. Мельникова, 36/1, бібліотека. Тел.: (8-044) 481-44-14, 481-44-42.

- **Інститут міжнародних відносин Національного авіаційного університету**

Україна 03061 м. Київ, пр. Відрадний, 4, корпус 7, бібліотека. Тел. (8-044) 406-77-66.

- **Дніпропетровський національний університет**

Україна 49050 м. Дніпропетровськ, вул. Козакова, 8, бібліотека. Тел. (8-0562) 46-92-16.

- **Тернопільський національний економічний університет**

Україна 46020 м. Тернопіль, вул. Львівська, 11, корпус 1, бібліотека. Тел. (8-0352) 43-61-72.

- **Чернівецький національний університет**

Україна 58000 м. Чернівці, вул. Лесі Українки, 23, 2-й поверх, бібліотека. Тел. (8-0372) 58-47-60.

Інформаційні центри Європейського Союзу мають широкий вибір публікацій та матеріалів офіційних установ ЄС та інших матеріалів, що стосуються діяльності Союзу. Користуватися матеріалами Центрів можуть всі бажаючі. ❑

Готуються рекомендації з покращення освіти в Україні

Єврокомісія розпочала проект «Підтримка спільної ініціативи Світового банку та Європейської Комісії у розвитку людського капіталу для економічного зростання, конкурентоздатності та інновацій в Україні».

Він має підтримати розробку «Стратегічної записки» — концептуального документа щодо удосконалення української системи освіти та навчання, який би відображав найкращу міжнародну практику та місцеві особливості. Проект виконується в рамках започаткованої в лютому 2007 року спільної ініціативи ЄК та СБ, яка має на меті надати політичні консультації українському уряду та діловим колам.

Після детального обговорення з українською стороною було узгоджено три пріоритетні теми, які повинні бути включені до вищезгаданого документа: якість освіти, фінансування та управління освітою і професійним навчанням.

Міжнародні та місцеві експерти проекту спільно з експертами Світового банку та Європейського фонду освіти проаналізують нинішню ситуацію у секторі розвитку людських ресурсів в Україні, порівняють її з передовим досвідом Європейського Союзу та представлять українському уряду рекомендації щодо покращення політики і стратегії в сфері освіти та професійного навчання. «Стратегічну записку» буде розроблено на основі широкого кола консультацій, обговорень, «круглих столів», семінарів із зацікавленими українськими організаціями: Міністерством освіти та науки, Міністерством праці та соціальної політики, Міністерством фінансів, Кабінетом Міністрів України, Верховною Радою, об'єднаннями роботодавців, представниками бізнесу, відповідними закладами освіти, академічними, дослідницькими та консалтинговими організаціями. Такий консультаційний процес вже розпочався. Проект виконується компанією ECORYS Netherlands.

За детальнішою інформацією прохання звертатися до Представництва Європейської Комісії в Україні: Віра Рибак, координатор проектів та програм у сфері освіти (+ 380 44 390 80 10; **vira.rybak@ec.europa.eu**) або до київського офісу проекту (+380 44 528 00 52; **ecorys_kyiv@voliacable.com**). ❑

Євроклуби зможуть позмагатися

У 2008 році Всеукраїнська асоціація викладачів історії, громадянознавства та суспільних дисциплін «Нова доба» за підтримки Представництва Європейської Комісії в Україні здійснюватиме проект «Посилення мережі Євроклубів в Україні». Завданням його є проведення дводенного національного та чотирьох регіональних семінарів для представників Євроклубів, створення їх електронної бази даних та буклету про їхню діяльність в Україні.

Крім цього, «Нова доба» також адмініструватиме конкурс на найкращий проект Євроклубу, спрямований на інформування громадськості щодо Євросоюзу та відносин ЄС–Україна. Бажаючі взяти участь у цьому проекті мають до 1 лютого надіслати відповідний лист із стислим описом діяльності та контактною інформацією (контактна особа, фактична та поштова адреси, телефон, факс та електронна пошта) на електронну адресу «Нової доби» **center@novadoba.org.ua** (до уваги Петра Кендзьора, тема повідомлення «Євроклуби–2008»).

Детальнішу інформацію про хід проекту «Посилення мережі Євроклубів в Україні» буде розміщено на сайті Представництва Європейської Комісії в Україні наприкінці січня. За додатковою інформацією можна також звертатися до Станіслава Топольницького, координатора програм преси та інформації в Представництві Єврокомісії в Україні: **stanislav.topolnytskyy@ec.europa.eu** ❑

У рамках проекту проведено конференцію

У грудні в рамках чергового проекту ЄС, спрямованого на протидію відмиванню грошей та фінансування тероризму в Україні (MOLI-UA-2) відбулася зустріч експертів щодо законодавчого забезпечення боротьби з незаконною фінансовою діяльністю. В Інституті законодавства Верховної Ради пройшла конференція «Стратегія навчання фахівців у сфері боротьби з відмиванням коштів і фінансуванням тероризму» та відповідний тренінг.

Проект технічної допомоги MOLI–UA–2 є продовженням проекту MOLI–UA, який тривав з лютого 2003-го до червня 2005 року. Реалізовував його Держфінмоніторинг України за підтримки Євросоюзу та Ради Європи.

Проект MOLI–UA–2 фінансується Європейським Союзом та впроваджується Радою Європи. Тривалість його 36 місяців — до квітня 2009 року. Бюджет — 5,3 мільйона євро. Цільовою групою проекту є система боротьби з відмиванням коштів та фінансуванням тероризму в Україні та її ключові учасники: Державний комітет фінансового моніторингу, правоохоронні органи, органи кримінального судочинства та регулятори й наглядачі фінансового ринку. ❑

У Представництві Єврокомісії розкажуть про новий конкурс

Представництво Європейської Комісії в Україні.

22 січня з 10 до 12 години в Представництві Європейської Комісії в Україні і Бєларусі пройде Інформаційний день щодо нового конкурсу проектів «Медіа-проекти з висвітлення діяльності ЄС у регіонах, які підпадають під дію Європейської політики сусідства та Європейського інструменту співробітництва та партнерства».

Під час цієї зустрічі організації, зацікавлені в участі у конкурсі, отримають всю необхідну інформацію. Насамперед це стосується ЗМІ, медіа-груп, асоціацій журналістів, незалежних інтернет-видань, громадських організацій та піар-агенцій і компаній. Загальний бюджет проекту складає 11,5 млн євро.

Адреса Представництва — м. Київ, вул. Круглоуніверситетська, 10. Зацікавлені взяти участь у цьому заході мають зареєструватися до 15 січня, надіславши лист електронною поштою на адресу **matthew. green@ec.europa.eu** або за телефонами (044)390-80-11 (додатковий 109) або (044) 390-80-10. ❑

Підписано Лісабонську угоду

Крім Ірландії, усі країни затверджуватимуть документ в парламентах

Лісабон, 13 грудня 2007 року, урочиста процедура підписання історичного документа.

Те, чого так довго чекали, нарешті, сталося. 13 грудня у монастирі ордена Святого Ієроніма в Лісабоні лідери країн — членів ЄС підписали Лісабонську угоду — новий базовий документ, який визначає принципи функціонування розширеного Союзу.

Головні елементи угоди такі. Передбачається запровадження посади Президента Європейської Ради. Його вибиратимуть на два з половиною роки і він представлятиме Союз на міжнародній арені. Верховний представник з питань спільної зовнішньої та безпекової політики матиме фактично повноваження міністра закордонних справ. Цей пост дорівнюватиме посаді Віце-президента Єврокомісії, йому буде передано повноваження Комісара ЄС з питань спільної зовнішньої та безпекової політики. З 2014 року кількість комісарів Євросоюзу буде еквівалентною двом третинам країн — членів ЄС — зараз кожна з держав має в Єврокомісії свого комісара.

Угода посилює роль Європейського Парламенту. Євродепутати разом з Радою ЄС матимуть право схвалення законодавчих актів у низці «чутливих областей» — таких як юстиція, безпека та імміграційна політика. Водночас з нинішніх 785 до 750 скорочується кількість місць в Європарламенті. Крім того, право на участь в законотворчій діяльності ЄС отримують національні парламенти, наприклад, вони зможуть вносити пропозиції до текстів законів. А якщо третина законодавчих органів країн-членів буде проти того чи іншого законопроекту, його відправлятимуть на доопрацювання в Єврокомісію. На неї, як і раніше, покладено функцію розробки проектів законодавчих актів.

Області ухвалення рішень в Раді ЄС кваліфікованою більшістю, а не консенсусом, розширено на сферу компетенції органів юстиції та поліції. Угода запроваджує також нову систему голосування за формулою «подвійної більшості» — рішення вважається ухваленим, якщо за нього проголосували представники 55% держав ЄС, в яких проживає не менше 65% населення Союзу. Однак країни, яким не вдалося створити блокуючої меншості, зможуть відкладати вирішення питання й пропонувати продовжити переговори. Нова система голосування почне діяти з 2014 року при обумовленому Польщею перехідному періоді до 2017 року.

Передбачається запровадження посади Президента Європейської Ради

— Лісабонська угода посилить дієвість Європейського Союзу та його можливості ефективно досягати своїх цілей. Допоможе добиватися кращих результатів для громадян країн-членів, — заявив Президент Європейської Комісії Жозе Мануель Баррозу після церемонії підписання документа. — Документ також зміцнить європейську демократію, надавши більше влади Європейському Парламенту та посиливши роль національних парламентів у європейських справах... За 50 років після укладення Римської угоди ми можемо пишатися тим, чого досягли в минулому. Сьогодні, після підписання Лісабонської угоди, можемо бути впевнені в наших майбутніх досягненнях.

Очікується, що Лісабонська угода набуде чинності 2009 року. Доти мають пройти ратифікаційні процедури в національних парламентах усіх країн-членів, крім Ірландії — вона має намір затвердити угоду шляхом референдуму. ❑

Угорщина ратифікувала першою

Угорщина стала першою країною ЄС, яка ратифікувала Лісабонську угоду. Угорський парламент проголосував за документ вже 17 грудня. Президент Європейської Комісії Жозе Мануель Баррозу назвав це «висловленням Угорщиною підтримки ефективнішому, демократичному, прозорому та міцному Союзу». Він також назвав символічним те, що першою документ схвалила країна, яка приєдналася до ЄС лише 2004 року.

— Це демонструє, що розширення надихає на подальший розвиток європейської інтеграції і що розширення та зміцнення ЄС ідуть поруч, — заявив Жозе Мануель Баррозу.

Наступною угоду може ратифікувати Словенія — у січні-лютому. Про це повідомив її міністр закордонних справ Дімітрій Рупель. Словенія головує в ЄС у першому півріччі 2008 року, і набуття Лісабонською угодою чинності є одним з її пріоритетів. На прес-конференції Дімітрія Рупеля запитали про можливі проблеми в Ірландії, яка вирішила затверджувати Лісабонську угоду референдумом.

— «Не кличте диявола» кажуть у Словенії у таких випадках. Я не хотів би спекулювати на цю тему. Сподіваюся, що Велика Британія ратифікує угоду весною 2008 року і це стане позитивним сигналом для референдуму в Ірландії. ❑

П'ять пріоритетів словенського президентства

З 1 січня 2008 року головуючою в Євросоюзі стала Словенія. Свої пріоритети країна презентувала ще в середині грудня. Їх п'ять. Вони коротко описані на сайті словенського президентства.

Майбутнє Союзу і вчасне набуття чинності Лісабонською угодою

Після підписання Лісабонської угоди 13 грудня 2007 року зусилля країн-членів мають бути сконцентровані на успішному завершенні ратифікаційних процедур у 2008 році. Це дозволить новій угоді набути чинності перед наступними виборами в Європарламент 2009 року.

Успішне започаткування нового циклу Лісабонської стратегії

Словенія очікує, що старт другого циклу переглянутої Лісабонської стратегії дасть весняна Європейська Рада. Стратегія починає приносити плоди щодо збільшення зайнятості й економічного зростання, і тому нема потреби в радикальних змінах її пріоритетів або процесу в цілому. Однак ми маємо сфокусуватися на імплементації стратегії. Ключем до успіху буде продовження прогресу й плавний перехід до наступного циклу. Нинішні Інтегровані рекомендації виглядають делікатним балансом і повинні залишатися загалом незмінними впродовж другого циклу (2008–2010 роки). Ми впевнені, що увагу слід і далі фокусувати на пріоритетних сферах — підвищенні інвестицій у науково-дослідницьку сферу, зміцненні інноваційності економіки ЄС, розвитку конкурентоспроможного бізнесового середовища, консолідованій енергетичній політиці та боротьбі з кліматичними змінами.

Розв'язання кліматично-енергетичних питань

У березні 2007 року Європейська Рада визначила базові елементи нової стратегії ЄС щодо клімату та енергетичної політики. Пакет відповідних ініціатив Європейської Комісії, який буде наданий в кінці січня, є одним із пріоритетів словенського президентства. Ми розпочнемо комплексні переговори, але вирішальні дії будуть вимагатися від країн-членів. Словенія виступає за якнайраніші домовленості щодо пропонованих Єврокомісією енергетично-кліматичних ініціатив — наприкінці 2008 — початку 2009 року. Це поставить ЄС у дуже вигідну позицію щодо наших міжнародних партнерів, особливо з огляду на грудневу 2009 року конференцію в Копенгагені. Оскільки боротьба зі змінами клімату й енергетична політика тісно пов'язані між собою, президентство також докладатиме зусиль щодо подальшого прогресу в енергетичній політиці Євросоюзу.

Зміцнення європейських перспектив Західних Балкан

Стабільність Західних Балкан має величезне значення для безпеки й процвітання всього Союзу. Тому словенське президентство переконане, що подальше підтвердження європейських перспектив західнобалканських країн повинно залишатися центральною темою порядку денного ЄС. Ми докладатимемо зусиль щодо завершення формування мережі Угод з асоціації й стабілізації між ЄС та західнобалканськими країнами та щодо поглибленого регіонального співробітництва в кількох напрямках.

Резолюція щодо майбутнього статусу Косова, а також післястатусний процес мають бути досягнуті в спосіб, що зміцнить стабільність та безпеку в цілому регіоні. ЄС треба подумати над своєю лідируючою роллю в цих процесах.

Пропаганда діалогу між культурами, вірами та традиціями в контексті Європейського року міжкультурного діалогу

Оскільки 2008-й проголошено Європейським роком міжкультурного діалогу, президентство намагатиметься зміцнювати його всередині ЄС. Важливо популяризувати цінність міжкультурного діалогу для широкої європейської громадськості. Президентство докладатиме особливих зусиль для пропаганди цього діалогу з Західними Балканами. Спеціальним внеском Словенії в цьому контексті є ініціатива з започаткування Євро-Середземноморського університету в місті Піран. ❑

Прем'єр-міністр Словенії Янеж Янса.

ЄС привітав Грузію і Узбекистан

«Президентські вибори 5 січня були важливим тестом для демократії і стабільності Грузії, особливо в світлі останніх політичних подій в країні, — йдеться в оприлюдненій Словенією від імені ЄС заяві. — Європейський Союз вітає грузинський народ з мирним проведенням виборів і бере до уваги попередні висновки Міжнародної місії зі спостереження за виборами, в яких йдеться, що вибори, в принципі, відповідали більшості зобов'язань країни перед ОБСЄ та Радою Європи і стандартам демократії. ЄС також вітає належне співробітництво грузинського керівництва з місією спостерігачів ОБСЄ. Однак Європейський Союз також наголошує на проблемах, які постали і які слід вирішити негайно».

В іншій зробленій від імені ЄС заяві Словенія привітала скасування з 1 січня 2008 року смертної кари в Узбекистані. «Ми вітаємо узбецький уряд і узбецький народ з цим важливим рішенням і ЄС заохочує уряд повністю імплементувати й провести наступні реформи правової системи», — йдеться у заяві. ❑

«Європейці можуть бути прикладом для Близького Сходу»

2007 року Європейський Парламент очолив його старожил Ганс-Герт Поттерінг. Він часто наголошує, що особисто для нього як для європейського політика двома головними речами є близькосхідне врегулювання і діалог між культурами. Навіть свій перший офіційний візит як Президент Європарламенту Ганс-Герт Поттерінг здійснив до Ізраїлю, Палестини та Йорданії. Враховуючи те, що 2008-й рік в ЄС є роком міжкультурного діалогу, розміщене на сайті ЄП інтерв'ю з Президентом особливо актуальне.

— Як ви думаєте, повоєнне примирення в Європі може служити прикладом для Близького Сходу?

— Після Другої світової війни ми справді були дуже успішними в Європі — встановили мир і просунулися до того, чим є зараз Європейський Союз. Дехто однак каже, що Європа не може бути в цьому прикладом для інших частин світу. Але я б запитав, а чому ні? Колись майже кожне покоління в Європі воювало, але, зрештою, ми засвоїли уроки. Те ж саме можливе і на Близькому Сході. Ізраїль і Палестина можуть жити в безпеці, розвивати добрі відносини, визначити спільні інтереси й разом вибудовувати партнерство.

А нашим обов'язком є зробити все можливе для підтримання діалогу між палестинцями та Ізраїлем. Звичайно, до цього мають бути залучені всі країни регіону, весь арабський світ. Над цим працюють зараз наші американські друзі. Але ми, європейці, не повинні залишати їх в цьому одними. Ми маємо не лише надавати фінансову допомогу, але бути рішучими в просуванні мирного процесу на Близькому Сході. Це один з найбільших викликів на 2008 рік, який буде також і Роком діалогу між культурами.

— Що конкретно може зробити Європейський Парламент?

— Дуже важливо бути відповідальними у діалозі з політиками в Ізраїлі та Палестині. Багато офіційних осіб ЄС так і роблять, наприклад, Високий представник з питань спільної зовнішньої та безпекової політики Хав'єр Солана і Комісар ЄС з питань зовнішніх відносин і Європейської політики сусідства Беніта Ферреро-Вальднер. На початку 2008 року ми плануємо провести в Європарламенті конференцію. Запросили на неї Президента Ізраїлю Шимона Переса, Президента Палестинської автономії Махмуда Аббаса, Головного муфтія Дамаску Ахмада Бадруділа Хассуна, представника Квартету з урегулювання на Близькому Сході Тоні Блера та інших поважних осіб.

Я ніколи не забуду промову Анвара Аль-Садата

Також у 2008 році плануємо організувати «Арабський тиждень» і заходи з відзначення 60-річчя від заснування держави Ізраїль. Ми хочемо запросити до Європарламенту молодих людей з Ізраїлю і Палестини, звести їх з молодими європейцями, щоб допомогти розвинути розуміння одне одного. Такі кроки допомагають будувати довіру і є корисними для мирного процесу.

— Чому для вас особисто таким важливим є міжкультурний діалог?

— Порозуміння між культурами є надзвичайно важливим для миру в світі. Водночас стосунки між західним і арабським та ісламським світами будуть вирішальними в XXI столітті. Я глибоко переконаний, що тероризм не має шансів укорінитися. Деякі терористи стверджують, що вони використовують силу, бо так вчить іслам. Це неправда. Іслам сам по собі є мирною релігією. Я ніколи не забуду промову в Європейському Парламенті єгипетського лідера Анвара Аль-Садата, в якій він чітко наголосив: справжній іслам є релігією миру. Ми маємо використовувати можливості для спілкування з людьми доброї волі з ісламського світу. Якщо таке буде, то прогнозованого кимось зіткнення цивілізацій не станеться. Отже, це наша відповідальність — розвинути такий діалог. Він, однак, має базуватися на взаємних толерантності й довірі. Це не може бути дорогою з одностороннім рухом.

— Чи є ви оптимістом щодо цього?

— Ми повинні бути оптимістами. Як християнин я сподіваюся, і оптимізм є частиною нашого життя. Ви лише тоді можете бути успішними й досягти ваших цілей, якщо вірите в це. Візьміть процес європейської інтеграції. Я в Європейському Парламенті з 1979 року. Тоді багато хто й подумати не міг, що Європа буде об'єднаною, що ми матимемо міцний Європейський Парламент, міцну єдину європейську валюту — а ми всього цього досягли. Звісно, не за один тиждень, а важкою працею, доброю волею і співробітництвом. Тому я є оптимістом і щодо успіху в діалозі між культурами. ❑

Брюссель оприлюднив подальші плани щодо ЄПС

У центрі уваги будуть торгівля, візи й заморожені конфлікти

У грудні Європейська Комісія оприлюднила Повідомлення щодо планів зміцнення Європейської політики сусідства в 2008 році. Воно вказує, де саме Комісія та країни-члени мають докласти додаткових зусиль для виконання даних партнерам по ЄПС обіцянок.

Однією з найзначніших подій 2007 року стала проведена у вересні міністерська конференція «Працюючи разом — зміцнення Європейської політики сусідства». На фото: виступає Комісар ЄС з питань зовнішніх зносин і ЄПС Беніта Ферреро-Вальднер.

На думку Брюсселя, 2008 року ЄС має продемонструвати більшу політичну волю із пришвидшення економічної інтеграції з країнами-партнерами та покращення їхнього доступу до ринків Союзу. Зокрема, Єврокомісія закликає країни-члени обмежити кількість найменувань сільськогосподарської продукції країн-партнерів, яка не має зараз вільного доступу до ЄС.

Брюссель також наголошує на потребі спрощення візових процедур для короткострокових поїздок до ЄС. Важливою, на думку Єврокомісії, є подальша активна участь Євросоюзу у розв'язанні так званих заморожених конфліктів у країнах-партнерах (таких як придністровський у Молдові або нагірно-карабахський в Азербайджані). Метою є стабілізація цих конфліктних й постконфліктних територій.

Перші 50 млн євро були надані до Фонду сприяння інвестиціям

ЄС має також підтримати галузеві реформи у країнах-партнерах — в енергетиці, риболовлі, транспорті, морській політиці, дослідницькій сфері, освіті, зайнятості та соціальній політиці, у питаннях, що стосуються інформаційного суспільства та змін клімату.

Разом з тим Європейська Комісія у своєму Повідомленні нагадує про здійснені 2007 року заходи з імплементації ЄПС. Зокрема, про рішення надати перші 50 млн євро до Фонду сприяння інвестиціям. Свої внески до фонду зробили й окремі країни-члени, він почне оперувати в 2008 році. Перші грошові перекази були зроблені до нового Інструменту зі сприяння урядуванню. Через нього ЄС надає додаткову підтримку тим країнам-партнерам, які зробили найкращий прогрес в імплементації визначених планами дій в рамках ЄПС урядових пріоритетів. Першими отримувачами допомоги стали Марокко (28 млн євро) і Україна — 22 мільйони. У 2007 році було також започатковано іншу новинку в рамках ЄПС — ініціативу Чорноморська синергія. Крім цього, зараз з Ізраїлем, Марокко і Україною тривають переговори з можливої участі цих держав у програмах ЄС і його агенцій. Найбільше просунулися перемовини з Ізраїлем. Ця країна може стати першою, що братиме участь у Програмі ЄС з конкуренції та інновацій.

Наступне Повідомлення щодо реалізації Європейської політики сусідства Єврокомісія планує оприлюднити навесні 2008 року. ❑

ЄС допоміг Палестині на мільярд євро

У 2008 році Європейська Комісія виділить 440 млн євро на допомогу Палестині. Про це заявила Комісар ЄС з питань зовнішніх зносин і Європейської політики сусідства Беніта Ферреро-Вальднер. Вона взяла участь у Паризькій конференції донорів, метою якої було об'єднати зусилля різних держав світу та міжнародних інституцій для допомоги палестинцям.

— Європейський Союз зробив значний внесок. Однак суттєво, щоб інші донори, включаючи арабські країни, поділяли з нами цю відповідальність, — наголосила в Парижі Беніта Ферреро-Вальднер.

Вона також анонсувала започаткування з лютого 2008 року нового фінансового механізму «Пегас» (PEGASE). Через нього здійснюватиметься допомога в імплементації Плану з реформування й розвитку Палестини.

— Ми поступово рухатимемося від допомоги, спрямованої на подолання кризових явищ, до підтримки стабільного розвитку Палестини, — прокоментувала створення цього механізму Комісар.

Єврокомісія є найбільшим донором Палестини. 2007 року вона надала допомоги на 550 млн євро, а разом із внесками країн — членів ЄС загальна допомога Союзу досягла мільярда євро. ❑

Підтримка членства збільшилася

Соціологічна служба Європейської Комісії — Євробарометр — оприлюднила в грудні дані опитування щодо ставлення громадян ЄС та країн-кандидатів до членства їхніх держав у Союзі. Більшість — 58% — вважають це доброю справою. Порівняно з весною цього року, підтримка членства в ЄС зросла на 4%. Найсуттєвіше — в Люксембурзі (навесні була 74%), Франції (була 52%), Греції (55%), Хорватії (29%) та Швеції (50%). Зменшився відсоток людей, що вважають членство в ЄС добрим для своєї країни, в Словаччині (навесні було 64%), Естонії (66%) та Великій Британії (39%). ❑

Чи вважаєте ви, що членство в Євросоюзі добре для вашої країни?

Люксембург	82%
Нідерланди	79%
Бельгія	74%
Ірландія	74%
Польща	71%
Румунія	71%
Данія	69%
Іспанія	68%
Німеччина	67%
Литва	65%
Греція	62%
Естонія	61%
Франція	60%
ЄС-27	58%
Португалія	58%
Словаччина	58%
Словенія	56%
Мальта	54%
Болгарія	52%
Італія	50%
Фінляндія	45%
Чехія	45%
Кіпр	40%
Угорщина	40%
Австрія	38%
Латвія	37%
Велика Британія	34%
Країни-кандидати	
Македонія	76%
Туреччина	49%
Хорватія	35%

Євросоюз визначив свої десять найкращих справ

Наприкінці кожного року Європейська Комісія публікує своєрідний рейтинг добрих справ Євросоюзу — список десяти основних досягнень його інституцій, спрямованих на покращення життя людей. «Відносини між ЄС і його громадянами можуть здаватися складною справою, — заявила з нагоди оприлюднення цьогорічного рейтингу Віце-президент Єврокомісії Марго Валлстром, яка відповідає за питання комунікації. — Але виходячи з мого власного досвіду, насправді все дуже просто. ЄС існує для людей, і його цілями є відповісти на їхні потреби й турботи».

Реформування Союзу

14 грудня лідери ЄС підписали Угоду реформ, яка дозволить повноцінно функціонувати нинішньому Союзу 27 країн. Це дуже важливо, адже сьогоднішні правила життя Співтовариства були створені ще для шести перших його засновників. Озброєний новою угодою Євросоюз зможе успішно долати виклики 21 століття, краще задовольняти очікування людей, зокрема, щодо боротьби з кліматичними змінами, транскордонною злочинністю, ефективно вирішувати питання імміграції та енергетичної безпеки.

Створення нових робочих місць

2007-го в Євросоюзі знизилося безробіття — економіка продовжувала зміцнюватися. Було створено близько 3,6 мільйона нових робочих місць — на 1,5% більше, ніж у попередньому році. На гарне зростання економіки ЄС вплинуло багато факторів. Один з них — єдина валюта євро, яка в 2007 році не раз била рекорди відносно американського долара та японської єни.

Лідерство в боротьбі з кліматичними змінами

У березні 2007 року лідери ЄС схвалили амбітну стратегію, покликану різко зменшити викиди в атмосферу парникових газів. Це ще більше зміцнило лідируючі позиції Союзу в боротьбі з глобальним потеплінням. Головним елементом є план зі зменшення викидів вуглецю. До 2020 року вони мають бути скорочені на 30% від рівня 1990 року. Щоб досягти цього, Євросоюз планує до 2020 на 20% зменшити споживання енергії завдяки подальшому запровадженню енергоощадних технологій, а також збільшити частку енергії від поновлювальних джерел (сонячної, вітрової тощо) до 20%. Планується до 10% збільшити й частку бензину та дизелю, які вироблятимуть з біомаси.

Розширення Шенгенського простору

У грудні ще дев'ять країн приєдналися до Шенгенського простору — Польща, Словаччина, Угорщина, Чехія, Латвія, Литва, Естонія. Таким чином переважна більшість громадян країн ЄС, а також «гості»

Шенгену зможуть віднині їздити з однієї держави-учасниці до іншої без паспортного контролю на кордонах між ними. Прикметно, що зроблено це було незадовго до Різдвяних свят — з таким розрахунком, щоб люди могли відразу ж і скористатися новою перевагою для святкових подорожей.

Зниження вартості роумінгу всередині ЄС

Європейська Комісія дотрималася даної в 2006 році обіцянки й добилася запровадження нового законодавства ЄС щодо роумінгу. При ньому нові тарифи обмежують вартість вихідного дзвінка до 49 євроцентів, а вхідного — до 24 євроцентів. Раніше середня вартість була 1,1 євро і 58 центів відповідно. При чому нові правила розпочали діяти з липня — саме коли мільйони людей подорожують Союзом під час літніх відпусток і багато телефонують додому.

Збільшення попиту на місії ЄС зі спостереження за виборами

Близько тисячі громадян з усіх 27 країн — членів ЄС брали протягом 2007 року участь у місіях зі спостереження за виборами в третіх країнах. Всі учасники таких груп були добровольцями. Відбирали їх виходячи з їхнього досвіду та навичок. Пропаганда демократії залишалася 2007-го наріжним каменем зовнішньої й безпекової політики Євросоюзу. А місія спостерігачів Євросоюзу розглядається як незалежна й неупереджена, сама їхня присутність допомагала збільшенню довіри місцевих виборців до виборчого процесу.

Запровадження цілковитої конкуренції на ринку енергопостачання

Починаючи від липня власники будинків в усьому ЄС отримали змогу вибирати постачальника електроенергії та газу — звісно, враховуючи при цьому ціни та умови постачання. Скасування монополій на ці послуги тривалий час було пріоритетом ЄС. Процес демонополізації ринку розпочався кілька років тому — спочатку свободу отримали великі промислові споживачі, потім — малі й середні підприємства. Зрештою, цього року розв'язано руки пересічним людям.

Кращий вибір й нижчі ціни на авіаквитки до США

У квітні лідери ЄС та США підписали угоду про «відкрите небо». Вона дозволяє європейським авіакомпаніям здійснювати пасажирські перевезення в будь-які міста Штатів. Компанії зможуть також встановлювати на свій розсуд ціни на квитки — без урядового контролю. І це призведе не до їх подорожчання, а до здешевлення, адже зросте конкуренція. Про це свідчить досвід подібної лібералізації авіаперевезень всередині ЄС, яка сталася кілька років тому. За припущенням Єврокомісії, завдяки угоді в ЄС та США буде створено до 80 тисяч нових робочих місць протягом наступних п'яти років.

Збільшення споживання овочів та фруктів

Започатковано реформу, спрямовану на збільшення споживання громадянами ЄС овочів та фруктів. Зараз лише в Греції та Італії люди їдять їх у кількості, рекомендованій Всесвітньою організацією охорони здоров'я — як мінімум 400 грамів щоденно. Програму «плодоовочевої» реформи ЄС ухвалив у вересні. Одна її частина спрямована на пропаганду споживання фруктів і овочів, особливо серед школярів і молоді. Інший елемент — підтримка поширення вирощеної без допомоги хімії органічної продукції.

Обмеження монополії з боку домінуючої компанії

2007 рік був особливо успішний для політики ЄС у сфері конкуренції. Євросоюз намагається забезпечити, щоб домінуюча на тому чи іншому ринку компанія не використовувала своє становище для нейтралізації конкурентів. У центрі цієї ідеології стоїть турбота про споживача, забезпечення його права на вибір. Інструменти для цього в Союзу різні, залежно від галузі. Але цього року безпрецедентним став випадок із корпорацією «Майкрософт». У вересні Суд першої інстанції ЄС підтримав висновок Європейської Комісії від 2004 року — американський гігант зловживав своїм близьким до монопольного становищем на ринку. Брюссель вимагав видалення з Windows програмного забезпечення для аудіо- і відеофайлів Windows Media Player, оскільки їх наявність робить неможливим для власників комп'ютерів користування іншим програмним забезпеченням. «Майкрософт» оштрафовано на 497 мільйонів євро. ❑

Членство вашої країни в ЄС — це...

	добре	погано	ні добре, ні погано	не знаю
ЄС-25	58%	13%	25%	4%
Стать				
Чоловіки	62%	12%	23%	3%
Жінки	55%	13%	27%	5%
Вік				
15–24	65%	7%	24%	4%
25–39	60%	12%	25%	3%
40–54	59%	13%	25%	3%
55 і більше	54%	15%	26%	5%
Сфери зайнятості				
Свій бізнес	61%	11%	26%	2%
Менеджери	71%	9%	18%	2%
Робітники	55%	14%	27%	4%
Домогосподарки	53%	13%	28%	6%
Безробітні	51%	13%	30%	6%
Пенсіонери	52%	16%	27%	5%
Студенти	71%	6%	20%	3%

Шенгенська зона розширилася

Президент Баррозу назвав прикордонний контроль створеною людьми перешкодою для миру, свободи та єдності

Французьке місто Страсбург і німецьке Кель розташовані на березі Рейну — одне навпроти іншого. Їх з'єднує Міст Європи.

З Страсбургу до Келя їздить звичайний міський автобус. Квиток на нього не дорожчий, аніж якби їхати з одного району міста до іншого. Рух через Міст Європи активний в обидва боки. Зокрема, зі Страсбургу люди їдуть скуповуватися в німецьких супермаркетах неподалік кордону, бо там дешевше. Німці з протилежної сторони Рейну полюбляють приїхати до Страсбургу на вихідні або ж і ввечері посидіти в місцевих ресторанах — насолодитися французькою кухнею.

Між Страсбургом і Келем немає прикордонного контролю, жодних перевірок. Люди пересуваються вільно. Бо тут — Шенгенський простір.

До 21 грудня до нього входили 15 країн: Франція, Німеччина, Бельгія, Нідерланди, Люксембург, Португалія, Італія, Іспанія, Греція, Фінляндія, Швеція, Норвегія, Ісландія, Австрія та Данія. Приєдналися до Шенгену Естонія, Чехія, Литва, Угорщина, Латвія, Мальта, Польща, Словаччина та Словенія.

— Від сьогодні люди можуть вільно подорожувати без бар'єрів між двадцятьма чотирма країнами Шенгенського простору без внутрішнього контролю: від Португалії до Польщі і від Греції до Фінляндії, — заявив Президент Європейської Комісії Жозе Мануель Баррозу. — Я хотів би привітати дев'ять нових членів Шенгену, португальське Президентство і всі країни — члени ЄС за їхню допомогу. Разом ми можемо здолати прикордонний контроль як створену людьми перешкоду для миру, свободи та єдності в Європі, водночас створюючи умови для посилення безпеки.

Шенген — це не лише велика довіра, а й активна взаємодія

Ліквідація прикордонного контролю між країнами-членами — це також і свідчення великої довіри між ними. Адже одна держава видає візу, чинну для решти. Країни, які не розташовані на зовнішніх кордонах ЄС, наприклад, Німеччина чи Фінляндія — фактично довіряють охорону своїх кордонів прикордонникам Польщі чи Естонії. Звісно, Шенген — це не лише велика довіра, а й активна взаємодія. Існує спільна для всіх Шенгенська інформаційна система. В ній — дані про осіб, розшукуваних якоюсь із країн-учасниць, про зниклих, про осіб з третіх країн, яким було відмовлено у в'їзді, про загублену або вкрадену власність.

— Простір двадцяти чотирьох країн без внутрішніх кордонів є унікальним та історичним досягненням. Я дуже гордий з того, що був залучений до його створення, — заявив Віце-президент Європейської Комісії Франко Фраттіні, який відповідає за питання свободи, юстиції та безпеки. — Приєднання до Шенгенського простору не є легкою справою. Всі нові країни-члени запровадили сучасні прикордонні системи безпеки. Розширення Шенгену демонструє відданість Євросоюзу полегшенню подорожей всередині ЄС та до нього, але, водночас, посиленню безпеки на наших зовнішніх кордонах і зміцненню безпеки громадян країн — членів ЄС. ❑

У славетному містечку — лише півтори тисячі людей

Площа Європи у Шенгені.

Маленьке люксембурзьке селище Шенген розташоване на південному сході країни на березі ріки Мозель. Неподалік — точка сходження кордонів Люксембургу, Німеччини й Франції. Через річку від Шенгену — німецьке містечко Перль. Недалеко також французька комуна Апаш.

У Шенгені — усього близько 1500 мешканців. Перша письмова згадка про селище датується 877 роком. Основний вид діяльності жителів Шенгену — виноробство.

Місцем підписання в 1985 році тепер уже всесвітньо відомої угоди Шенген обрали через головування тоді в ЄС Люксембургу. Підписали документ у місцевому старовинному замку, збудованому ще 1390 року. У 1812-му його зруйнували, але потім відбудували, головним чином із матеріалів оригінального замку. Втім, одна вежа збереглася ще з XIV століття. Зараз замок часто використовують для проведення конгресів і семінарів.

Після історичної події 1985 року в селищі з'явилися Музей Європи, площа Європи, площа Шенгенської угоди та пам'ятник їй. ❑

Бюджет ЄС становить майже 130 мільярдів євро

Він націлений на зміцнення конкурентоздатності Союзу

У грудні Європейський Парламент затвердив бюджет ЄС на 2008 рік. Вперше найбільша його частка — 45% — піде на заходи з пришвидшення економічного зростання Союзу та активніше зближення між його 27-ма членами.

Раніше найбільше коштів виділяли на підтримку сільського господарства. У бюджеті–2008 воно втратило лідируючу позицію — тепер частка становить 40%. Однак і цього цілком достатньо для стабільної підтримки фермерів.

— Спрямування найбільшої частини коштів у бюджеті–2008 на зміцнення конкурентності Союзу є свідченням націленості ЄС на довгостроковий економічний розвиток, — заявила Комісар ЄС з питань фінансового планування і бюджету Даліа Грибаускайте. — Ця рішучість була підтверджена конструктивною роботою над бюджетом з боку Парламенту, Ради ЄС та Єврокомісії і згодою між ними. ❑

Бюджет ЄС–2008: на що йтимуть гроші

Статті витрат за сферами діяльності ЄС	Сума (млрд євро)	Зміни порівняно з бюджетом–2007 (відсотки)
Сталий розвиток	58,0	5,7
Конкурентоздатність ЄС, включаючи	11,1	18,4
Освіту і тренінги	1,0	9,3
Дослідження	6,1	11,0
Конкуренцію та інновації	0,4	6,8
Енергетику і транспорт	1,9	92,5
Соціальну політику	0,2	8,0
Згуртованість в ЄС, включаючи	46,9	3,1
Зближення	37,0	5,2
Регіональну конкуренцію і зайнятість	8,6	-5,1
Територіальне співробітництво	1,2	2,6
Природні ресурси, включаючи	55,0	-1,5
Довкілля	0,3	12
Сільськогосподарські витрати і пряма допомога	40,9	-3,4
Розвиток сільських територій	12,9	4,5
Риболовство	0,9	2,2
Свобода, безпека і юстиція, включаючи захист фундаментальних прав і питання міграції	0,7	16,7
Громадянство, включаючи культуру, медіа, охорону здоров'я і захист прав споживачів	0,6	14,7
Євросоюз як глобальний гравець, включаючи	7,3	7,3
Передвступну допомогу	1,4	14
Європейську політику сусідства	1,6	10,2
Співробітництво з розвитку	2,3	3,3
Гуманітарну допомогу	0,8	3,1
Демократію і права людини	0,1	4,7
Спільну зовнішню та безпекову політику	0,3	79,2
Інструмент стабільності	0,2	28,7
Адміністрування, включаючи	7,3	4,4
Європейську Комісію	3,4	2,9
Інші інституції	2,7	3,8
Компенсація новим країнам-членам	0,2	-53,5
Всього	129,1	2,2

Як формується бюджет ЄС

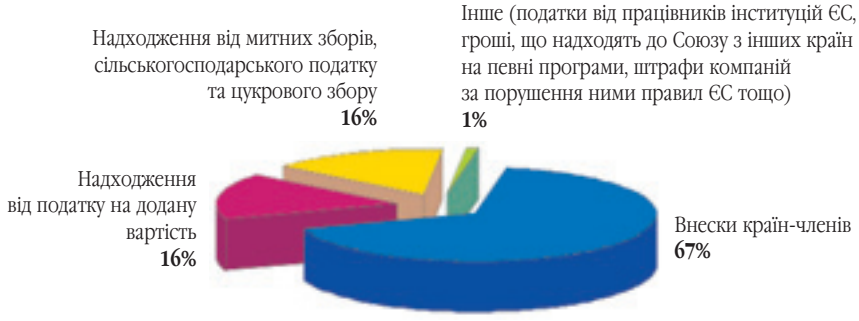

Жан-Клод Тріше став людиною року

Президент Європейського центробанку Жан-Клод Тріше став людиною 2007 року за версією видання «Файненшл таймс». Так його відзначено за рішення, ухвалені під час фінансових криз, що призвели до серйозного зниження курсу долара та зменшенню рівня довіри інвесторів.

Видання наводить приклад: у серпні, коли криза сягнула свого апогею, ЄЦБ заявив про необмежене кредитування овернайт. Загальна сума виданих кредитів сягнула 95 млрд євро. У грудні ЄЦБ знову збільшив довіру банкірів, запропонувавши 350 млрд євро двотижневих передсвяткових кредитів.

«Файненшл таймс» також зазначає, що деякі старіші регулятори — наприклад, Федеральна резервна система США — повторювали 2007 року дії ЄЦБ з метою зменшення наслідків фінансової кризи на світових ринках.

Жану-Клоду Тріше 65 років, Європейський центральний банк він очолює з 1 листопада 2003 року. ❑

«Цифровий вік є також віком електронного піратства»

Президент Єврокомісії Жозе Мануель Баррозу під час виступу на конференції з авторських прав і культурного розмаїття.

Президент Європейської Комісії Жозе Мануель Баррозу був ключовим промовцем на міжнародній конференції з авторських прав і культурного розмаїття в Європі, яка відбулася у грудні в Брюсселі. Присутність на цьому зібранні керівника Комісії природна — адже 2008-й є в ЄС Роком міжкультурного діалогу. Подаємо виступ Жозе Мануеля Баррозу з незначними скороченнями.

У травні 2007 року Європейська Комісія схвалила Повідомлення про роль культури в Європі й у світі. У цьому документі вперше було запропоновано спільний Європейський порядок денний для культури. Однією з його цілей є пропаганда міжкультурного діалогу, роком якого і є 2008-й. Ми очікуємо тіснішого співробітництва всередині культурної сфери ЄС.

Як засіб розповсюдження творчості й інновацій культура пов'язана близько й взаємовигідними зв'язками з сектором високих технологій. У цьому сенсі Європейська Комісія усвідомлює високі очікування галузі щодо пропаганди культурного розмаїття з одного боку та захисту авторських прав на європейському рівні з боку іншого. Останнє актуальне більше, ніж будь-коли. Нам потрібен чесний баланс між інтересами й зобов'язаннями всіх причетних до культурного процесу сторін.

Нинішній технологічний прогрес поза сумнівом несе нові можливості для європейського культурного й творчого сектору. Він створює нову аудиторію, дає більші заробітки європейським артистам, авторам й композиторам та водночас можливості швидшого розповсюдження продукції творчості, помножені на більші й зростаючі сподівання споживачів — все це представляє собою величезний виклик для нас на національному та європейському рівнях. Початок нового тисячоліття співпав з найбільш бурхливим в історії медіа періодом, їхнім переходом до цифрового віку — який є також віком електронного піратства.

У минулому, незважаючи на спричинені технологічними революціями потрясіння, медіа-компанії поділяли однакову економічну модель. Вона базувалася на спроможності контролювати коли, де і як громадськість може мати доступ до продукції. Але нові технології й зміни характеру споживання суттєво підірвали цю здатність. Дали споживачеві більше свободи вибору й влади, певну можливість грати роль у розповсюдженні продукції. Ця свобода, зростаюча гнучкість у самостійному доступі до продукції — позитивна й заманлива можливість нашого часу. Але це не повинно стати дозволом на розповсюдження за рахунок тих, хто має права на цю продукцію. Творчість та інновації мають і далі бути винагороджувані.

Глобалізація не означає одноманітності

Історія свідчить, що після технологічних проривів для встановлення відносної стабільності потрібен час. Який саме — залежить від того, наскільки скоординовано діють всі сторони процесу, наскільки добре поширюється між ними стратегічна інформація. Оскільки нинішні проблеми є глобальними за своїм масштабом, життєво важливо віднайти рішення на європейському рівні. Всі зацікавлені сторони мають демонструвати при цьому одні щодо інших більше прозорості й доброї волі.

Завдання політичних лідерів й тих, що ухвалюють рішення, — полегшити цей діалог між різними сторонами. Якщо необхідно й можливо, вони мають визначити чесні й конкурентні правила, які б забезпечили сталий баланс. Європейська Комісія послідовно докладає зусиль у цьому напрямку. Однак глобальний масштаб виклику, перед яким стоїмо, виключає якісь негайні, половинчасті рішення. Тому Комісія вітає такі ініціативи, як ця конференція. Вони інтенсифікують дискусію із залученням до неї всіх сторін. Водночас нам потрібен час для того, щоб зважити й оцінити всю інформацію, досягти збалансованої й чесної згоди.

На мою думку, монотериторіальна структура ліцензування (тобто коли ліцензія на винахід чи авторське право діє та території лише якоїсь однієї держави Союзу. — **«Євробюлетень»**) не завжди може бути адекватною відповіддю на нові економічні й технологічні реалії. Творчий потенціал Європи має йти пліч-о-пліч з ефективною моделлю захисту прав. Віднайдення правильного балансу між інтересами різних учасників процесу є делікатною справою. Наявний в інтернеті репертуар найкраще демонструє культурне розмаїття Європи. Але якщо ринок сам по собі не справляється з пошуком нової моделі, то саме нам треба подумати над адекватними альтернативними засобами для досягнення цього.

Глобалізація не означає одноманітності — для культури це твердження важливіше, ніж для інших сфер. Глобалізація — не каток, який вирівнює культурне розмаїття, а велика можливість пропагувати європейську творчість для безпрецедентно широкої аудиторії й вигравати від цього. Світ, в якому ми живемо, швидко змінюється, взаємопов'язаний і взаємозалежний. При цьому стає ще різноманітнішим. А з різноманітності бере початок творчість, отже, наша Європа може зберігати своє розмаїття і у вік глобалізації. ❑

Разом у розмаїтті

Стартував Європейський рік міжкультурного діалогу

З 1 січня 2008-го у Євросоюзі розпочався Європейський рік міжкультурного діалогу. Гаслом його є «Разом у розмаїтті». Ще на початку грудня 2007-го Європейська Комісія спеціальною церемонією відкрила присвячену події інформаційну кампанію.

У часть в урочистостях взяли Комісар ЄС з питань освіти, культури, тренінгів і молоді Ян Фігель, відомі культурні діячі. Серед іншого, було презентовано сайт року — **www.dialogue2008.eu.**

Європейський рік міжкультурного діалогу має на меті покращити взаєморозуміння між народами та етнічними групами в ЄС і закласти фундамент відповідної політики Союзу. Буде досліджено переваги культурного розмаїття, заохочено активну громадську участь в європейських справах. Проведення такого року є спільною ініціативою Європейського Союзу в цілому, його країн-членів та громадянського суспільства. Бюджет акції становить 10 млн євро. Гроші підуть на підтримку інформаційної кампанії, досліджень на тему міжкультурного діалогу. З цього бюджету співфінансуватимуть 7 загальноєвропейських проектів і 27 національних — один на кожну країну-члена.

— Європа стоїть зараз перед значними викликами, коріння яких лежить в міжкультурних стосунках, — заявив Комісар Ян Фігель. — 2008 рік дає нам цінну можливість визначити шляхи покращення міжкультурного діалогу, а відтак і міжкультурних відносин. Це може здаватися надзвичайно важким завданням. Але 50 років тому сама ідея єднання різноманітних народів нашого континенту також бачилася недосяжною. А зараз ми є свідками величезного успіху ЄС в об'єднанні європейських країн. Отже, ми можемо і повинні впоратися з викликами, які несе культурна й релігійна суміш Європи. Саме тому гаслом цього року є «Разом у розмаїтті».

Бюджет акції становить 10 млн євро

Для участі в кампанії Європейська Комісія запросила низку відомих осіб з усієї Європи та з-поза її меж — Європейських послів з міжкультурного діалогу. Серед них бразильський письменник Паоло Куельо, словацький диригент Джек Мартін Хандлер, румунський кінопродюсер Раду Михайлеану, словенський артист Марко Пелджан, каталонський віолончеліст Жорді Савалл, турецький піаніст Фазіль Сай і переможниця минулорічного конкурсу Євробачення Марія Шеріфович із Сербії.

Сім презентованих під час грудневої церемонії загальноєвропейських проектів були відібрані на спеціальному тендері. Вони стосуються сфер урбаністичної культури, популярного мистецтва, участі молодих людей, міграції, медіа, обміну місцевими ініціативами, відеопроектів і діяльності іммігрантських громад. Всі включатимуть учасників з кількох країн-членів. Результати проектів буде презентовано в другій половині 2008 року.

Здійснювати міжкультурний діалог, обмінюватися передовим досвідом можна буде і через сайт кампанії — **www.dialogue2008.eu**. Ще до офіційного початку року він містив понад 500 веб-сторінок індивідуальних осіб та організацій, які працюють в цій сфері. ❑

Міжкультурний діалог — що це означає для людей в ЄС?

Спілкування між різними громадами	23%
Співробітництво, обміни, міждержавна мобільність	13%
Спільне проживання, пізнання й розуміння інших культур	11%
Культурні події й доступ до культури	10%
Співіснування й культурна різноманітність	9%
Поділ європейської культури	8%
Поширення мовної різноманітності	5%
Толерантність, рівні права	4%
Освіта, обмін інформацією та ідеями	3%
Діалог в сфері економіки й політики	3%
Імміграція	3%
Збереження традицій	1%
Інше	8%

Дані — Євробарометр

Ліверпуль і Ставангер стали Європейськими столицями культури

Англійський Ліверпуль та норвезький Ставангер стали Європейськими столицями культури-2008. Вони змінили на цьому посту Люксембург та румунський Сібіу.

Країни — члени ЄС по черзі отримують право на висування своїх міст на Європейську столицю культури. Причому розписується це далеко наперед, оскільки таке почесне звання потребує від міста відповідної підготовки. 2009-го культурними столицями будуть австрійський Лінц та литовський Вільнюс, 2010-го — німецький Ессен, угорський Печ та турецький Стамбул.

— Це відіграє важливу роль в пропаганді нашої культури та розмаїття, які є однією з ключових характеристик Євросоюзу — заявив Комісар ЄС з питань освіти, тренінгів, культури і молоді Ян Фігель. — Вибір міста дуже впливає на його економіку, веде до створення нових робочих місць, комерційних і культурних можливостей для мешканців. Цим і пояснюється велика конкуренція між містами-кандидатами, результатом якої є значне збільшення якості заявок.

У грудні 2007-го розпочався процес відбору міст уже на 2013 рік — ними стануть висуванці Франції та Словаччини. Кандидатами займається спеціальна міжнародна комісія з 13 членів. Шість з них від країни, що висуває кандидатури своїх міст, і сім — з інституцій ЄС. ❑

Автовиробників змусять робити машини менш шкідливими

ЄС прагне зменшити рівень викидів вуглецю до 120 грамів на кілометр шляху

У кінці грудня Європейська Комісія виступила з низкою нових законодавчих пропозицій, спрямованих на зменшення рівня викидів шкідливих газів у автомобільній промисловості та в інших індустріальних секторах ЄС. Зокрема, вони стосуються легкових авто.

Дорожній транспорт загалом є нині другим за величиною «постачальником» парникових газів в ЄС. Машини викидають в атмосферу п'яту частину вуглецю (CO_2) — головного з них. При цьому викиди від дорожнього транспорту швидко зростають; у Брюсселі говорять навіть про це як про небезпеку зусиллям ЄС, спрямованим на боротьбу з кліматичними змінами. Лише пасажирські авто викидають в атмосферу 12% всього вуглецю. За період між 1990 і 2004 роком викиди CO_2 від них зросли в ЄС на 26% — і це незважаючи на постійне вдосконалення автомобілів, їхню дедалі більшу економічність щодо пального.

Базовий елемент нових пропозицій Єврокомісії — середній рівень викидів CO_2 у пасажирських автомобілях з 2012 року не має перевищувати 120 грамів на кілометр шляху. Це дозволить Євросоюзу виконати зобов'язання, які випливають з Кіотського протоколу.

Тут слід згадати про Стратегію зі сталого розвитку ЄС. Вона була запропонована Європейською Комісією ще 1995 року, згодом підтримана Радою ЄС та Європарламентом. Одним з її цілей є зменшення викидів в атмосферу вуглецю. Стратегія базується на трьох стовпах.

Перший — добровільні зобов'язання європейських автовиробників щодо зменшення викидів CO_2 новими моделями машин до 140 г/км до 2008 року, японських та корейських — до 2009-го. 1995-го середній показник в ЄС становив 186 г/км.

Другий — збільшення усвідомлення проблеми з боку споживачів. Нинішня директива ЄС вимагає, щоб під час купівлі авто людина отримувала інформацію не лише про рівень витрат пального, а й про рівень викидів CO_2.

Третій — заохочення випуску економічних авто через фіскальні методи. Кілька країн-членів це зробили, і Єврокомісія запропонувала ухвалити таке законодавство на рівні ЄС, яке б передбачало включення цього питання в національні податкові законодавства.

У принципі, все це дало свої плоди — 2004 року середній показник викидів CO_2 одним автомобілем становив вже 163 г/км. Проте цього явно не досить. Тому головний принцип нових ініціатив Єврокомісії — не заохочення чи очікування доброї волі від автовиробників, а чіткі вимоги і штрафи за їхнє недотримання.

Брюссель вважає, що автовиробники цілком здатні зменшити викиди пасажирських авто до 130 г/км за рахунок модернізації двигунів і ще на 10 г/км — за рахунок вдосконалення інших компонентів автомобіля. Згідно з довгостроковими планами Єврокомісії, до 2020 викиди CO_2 від нових авто мають становити 95 г/км. Для вантажівок розклад такий: 175 г/км до 2012 року і 160 г/км до 2015-го — 2002-го було 201 г/км.

Проектом нового законодавства передбачені штрафи за перевищення ліміту викидів. Розмір покарання залежатиме від кількості перевищених грамів на кілометр шляху від середнього — їх множитимуть на кількість проданих авто цієї конкретної моделі. Пропонується штрафувати кожну продану автомашину на 20 євро за кожен надлишковий г/км викидів протягом 2012 року, 2013-го цей штраф збільшити до 35 євро, 2014-го — до 60 євро і 2015-го до 95 євро. Скажімо, якась модель перевищує норму на 2 грами, і автовиробник продав протягом року в ЄС 50 тисяч таких авто: 2012 року його оштрафують на два мільйони євро.

Припустимий рівень викидів CO_2 для кожної моделі відраховуватиметься від базового показника 130 г/км, а остаточна цифра залежатиме від маси авто. Наведена нижче таблиця показує, скільки належить зробити для відповідності майбутнім вимогам ЄС кожному з автовиробників, що продають свої машини на ринку Євросоюзу (дані за 2006 рік).

Тепер проект нового Регулювання буде дискутовано в Раді ЄС та Європарламенті. Після ухвалення цими інституціями воно стане обов'язковим для виконання країнами-членами без імплементації до національних законодавств. ❑

Виробник	Середня маса авто, що продаються, кг	Середній показник викидів CO_2 (г/км)	Обсяг продажів (тис.)	Середня кількість г/км, на яку треба зменшити шкідливість авто
БМВ	1453	182	739.993	45
Даймлер Крайслер	1472	184	860.816	46
Фіат	1112	144	1.050.885	22
Форд	1319	162	1.490.276	30
Дженерал моторс	1257	157	1.424.783	28
Порш	1596	282	39.069	138
Пежо-Сітроен	1201	142	1.882.210	16
Рено	1234	147	1.232.236	20
Фольксваген	1366	165	2.744.849	31
Тойота	1214	152	773.329	25
Ніссан	1202	164	273.893	38
Міцубіші	1245	169	101.124	41
Хонда	1261	153	229.791	25
Мазда	1296	173	229.135	43
Сузукі	1152	164	178.614	41
Субару	1384	216	31.541	81
Хюндай	1349	165	461.880	32
Загалом по ЄС	**1288,8**	**159,2**	**13.744.424**	

Триває конкурс заявок в рамках Erasmus Mundus

Європейська Комісія оголосила новий конкурс заявок в рамках освітньої програми Erasmus Mundus — Вікно зовнішньої співпраці. Метою її є зміцнення співпраці між інституціями вищої освіти, обмін студентами, дослідниками та академічним персоналом між державами — членами ЄС та країнами, які не входять до Союзу.

Програма підтримуватиме створення партнерських консорціумів між інституціями вищої освіти ЄС та третіх країн. Саме вони мають забезпечувати обміни. До числа можливих країн-бенефіціарів входять Україна, Білорусь та Молдова.

Термін подання заявок закінчиться 15 лютого 2008 року. Подавати їх можуть університети чи інші інституції вищої освіти. Але документи мають подаватися від імені навчального закладу, розташованого на території однієї з 27 держав — членів ЄС, а також Норвегії, Ісландії, Ліхтенштейну, Хорватії та Туреччини. При цьому університет має бути підписантом Хартії програми Erasmus та членом міжнародного консорціуму, в якому беруть участь університети третіх країн.

«Вікно зовнішньої співпраці» спирається на загальну програму Erasmus Mundus, що надає ґранти студентам і науковцям третіх країн для здобуття академічних ступенів у Європі. Програма також підтримує співпрацю між європейськими та неєвропейськими університетами і заохочує поїздки європейських студентів і науковців до університетів третіх країн.

На реалізацію цьогорічного конкурсу Європейська Комісія виділила понад 100 млн євро. На підтримку проектів із залучення країн, що входять до сфери дії Європейської політики сусідства, а також Росії виділено понад 33 мільйони. ❑

Албанія зможе боротися за фінансування наукових програм

Комісар ЄС з питань науки і досліджень Янеж Поточнік (праворуч) і албанський міністр освіти і науки Генк Полло щойно підписали «дослідницьку» угоду.

Албанія приєдналася до 7-ї Європейської дослідницької рамкової програми — відповідну угоду було підписано в грудні. Країна отримала асоціативний статус, який дає їй можливість брати участь в усіх тендерах та на рівних змагатися з країнами — членами ЄС за фінансову підтримку наукових програм.

Раніше такі угоди з ЄС підписали інші західнобалканські держави — Сербія, Хорватія та колишня югославська республіка Македонія. Європейська рамкова дослідницька програма має бюджет в 50 млрд євро та розрахована на період з 2007 по 2013 роки.

Вона передбачає участь у конкурсах на отримання пропозицій щодо досліджень в галузях охорони здоров'я, енергетики, інформаційних технологій, нанотехнологій, транспорту тощо. ❑

Відбувся Європейський форум наукової журналістики

Понад 62% громадян п'ятнадцяти країн так званого старого ЄС зацікавлені в інформації про науку та нові дослідження. Водночас у державах, що приєдналися до Союзу 2004 року і пізніше, таких лише 38%. Щодо конкретних країн, то цифри коливаються від 80% у Швеції до 24% в Болгарії. Ці дані Євробарометру були оприлюднені на Першому європейському форумі наукової журналістики, що відбувся у Барселоні.

— Дуже багато зі зробленого наукою має прямий вплив на наше щоденне життя, і дуже важливо, щоб громадськість знала про це, — заявив Комісар ЄС з питань науки та досліджень Янеж Поточнік. — Мас-медіа відіграють тут надзвичайно велику роль — і в інформуванні людей про науковий розвиток, і в формуванні сприйняття суспільством науковців і їхньої роботи. Сподіваюся, цей форум дасть старт новому діалогу між науковцями та журналістами.

Дослідження Євробарометру також засвідчує, що найпопулярнішим джерелом інформації про науку для людей є телебачення — про це повідомив 61% опитаних. У 47% воно викликає і найбільшу довіру. Водночас громадяни надають перевагу традиційним телеканалам, а не тематичним. А загалом 56% європейців задоволені присутністю наукової тематики в медіа, незадоволеними є 24%. ❑

Комісар ЄС Ферреро-Вальднер закликала допомогти людям без громадянства

ЄС виділив на захист прав людини понад мільярд євро

Комісар ЄС з питань зовнішніх зносин та Європейської політики сусідства Беніта Ферреро-Вальднер вважає, що світові ще належить пройти довгий шлях до справжньої культури прав людини.

10 грудня Європейський Союз разом із усім світом відзначав Міжнародний день захисту прав людини. Цього року він був особливий — святкували 60-ту річницю Універсальної декларації з прав людини. Тоді вона стала першим кроком до започаткування всеосяжної мережі міжнародних інструментів, спрямованих на захист прав людини.

— Міжнародний день захисту прав людини є гарною нагодою поміркувати над серйозними глобальними викликами й визначити подальші кроки, які Європейський Союз може здійснити для їхньої пропаганди в усьому світі, — заявила з нагоди події Комісар ЄС з питань зовнішніх зносин і Європейської політики сусідства Беніта Ферреро-Вальднер. — Досі належить багато чого зробити, щоб права людини стали реальністю в житті кожної дитини, жінки й чоловіка.

Комісар ЄС також зазначила: ситуація в таких країнах як Бірма чи Судан є суровим нагадуванням про наш спільний виклик — рух від розпочатої ухваленням Універсальної декларації ери кодифікації прав людини до ери ефективного й повсюдного їх дотримання та захисту. Шлях до справжньої культури прав людини, на думку Беніти Ферреро-Вальднер, ще довгий.

Ситуація в Бірмі чи Судані є суровим нагадуванням про наш спільний виклик

— Я хотіла б сьогодні особливо відзначити роль громадських організацій і захисників прав людини як важливих партнерів Європейського Союзу, — продовжила вона. — Зараз ЄС має в своїх руках кращі й гнучкіші інструменти для допомоги тим, хто присвячує своє життя допомозі іншим. Я також хотіла б привернути увагу до групи особливо вразливих людей: кілька мільйонів осіб в усьому світі не мають громадянства. Це означає, що вони позбавлені держави, яка б їх захищала. Я закликаю всі країни, які тримають таких людей у скрутному стані, забезпечити їх всім необхідним і допомогти їм знову набути людської гідності та нормального громадянського статусу.

Захист прав людини є важливою частиною зовнішньої політики Європейського Союзу. 2007 року ЄС започаткував новий Європейський інструмент для демократії та прав людини, бюджет якого на 2007-2013 роки складає 1100 млн євро. Через цей інструмент відбувається пряме фінансування громадських організацій і захисників прав людини в усьому світі. ❑

Визначено переможців премії «За різноманіття. Проти дискримінації»

Португальська журналістка Марія до Сеу Невеш стала володарем першої премії «За різноманіття. Проти дискримінації» за 2007 рік. Її нагороджено за статтю під назвою «Португалія робить внесок у новий різновид рабства». У ній йдеться про дискримінацію, якої зазнають польські та португальські трудові мігранти в Нідерландах.

Другу премію отримала французька журналістка Марія-Магдаліна Перетті за статтю «Дискримінація: рішення, які працюють». В ній описано проблеми, з якими стикаються в ЄС люди при наймі на роботу. Третю премію вручено британському журналісту Вільяму Бріггсу за статтю «Переслідувані забобонами» — про циган зі Словаччини, які живуть у Шотландії.

Церемонія нагородження переможців пройшла в Європейській Комісії.

— Я хотів би привітати цьогорічних переможців премії за їхні зусилля і настійливість у привернені уваги до теми дискримінації на роботі та поза нею, — сказав під час церемонії Комісар ЄС з питань зайнятості, соціальних справ та рівних можливостей Владімір Спідла. — Ці журналісти розповіли яскраві історії, які допомагають людям в усій Європі проникнутися однією з головних проблем, які стоять перед нашим суспільством сьогодні.

Спеціальним призом було нагороджено австрійську журналістку Марію Штеркл за статтю, яка описує діяльність одного з соціальних фондів, який у Відні займається проблемами жінок похилого віку, які представляють різні національні меншини.

Кожен з чотирьох переможців отримає можливість з'їздити у службову поїздку до будь-якої країни ЄС за рахунок Єврокомісії. Загальний призовий фонд премії «За різноманіття. Проти дискримінації» становить 12 000 євро. ❑

«Європа повинна послати в Судан війська»

Суданський правозахисник Саліх Махмуд Осман став володарем Призу Сахарова 2007 року. Нагорода присуджується Європейським Парламентом за значний внесок у боротьбу за демократію та права людини. Саліх Махмуд Осман працює у Дарфурі — регіоні, де вже чотири роки триває кривавий конфлікт. У грудні правозахисник побував у Страсбурзі, де йому й було вручено Приз Сахарова. Він дав також інтерв'ю сайту Європарламента.

— Чи позначиться на вашій подальшій боротьбі з несправедливістю нагородження Призом Сахарова?

— Я справді щасливий з такого визнання моєї роботи як захисника прав людини в Судані, особливо в Дарфурі. Ми працюємо в недружньому середовищі, в умовах постійної небезпеки бути затриманими, арештованими, підданими тортурам. Але я переконаний, що мій етичний і моральний обов'язок бути з людьми. Вони в Дарфурі справді страждають. Коїться геноцид. Понад 400 тисяч людей загинули, зруйновано більш ніж 2000 селищ. Масово гвалтують молодих дівчат, навіть восьмирічних дітей. Часто роблять це на очах у матерів жертв, щоб ще більше їх принизити. В країні панує атмосфера суцільної безкарності, злочинці недосяжні для правосуддя.

— Що ж є головним для встановлення миру та злагоди в Дарфурі?

— Ніколи не буде в Дарфурі і Судані миру без реального правосуддя. Саме воно — дуже важливий та базовий елемент для миру, і не може бути об'єктом компромісу з політичних мотивів. На півдні Судану понад 2 мільйони людей вбиті і більше чотирьох мільйонів вигнані з власних домівок. Потрібне правосуддя, і не для помсти, а для стійкого миру і примирення. Живі жертви жорстокості й звірств ніколи не забудуть своїх страждань. Тому правосуддя має здійснитися, і це дуже важливо.

— Чи може Європа зробити більше для Дарфуру і які саме кроки потрібні?

— Міжнародне співтовариство діє дуже повільно. Не були втіленими в життя або ж втіленими ефективно багато резолюцій Ради безпеки ООН. З іншого боку, завдяки гуманітарній допомозі Європи, США, Канади вижили понад 5 мільйонів людей. Європейці надали жертвам катастрофи можливість зберегти життя, але цього не досить. Ми хочемо, щоб вони почувалися захищеними, могли повернутися до своїх домівок. Людей тримають в таборах біженців вже чотири роки. Ми хотіли б бачити більше занепокоєності з боку Європи, мітинги солідарності з людьми Дарфуру. Так, як це є в США. ЄС має тиснути на уряд Судану, щоб той дозволив введення в регіон багатонаціональних сил. Європа повинна послати війська в Судан. Я закликаю європейських лідерів подумати про їхній моральний, етичний та правовий обов'язок, захист людей, утримання суданського уряду від руйнувань сіл та селищ.

— Наскільки важливо для вас те, що отриманий вами приз присуджували раніше такому видатному борцю за свободу як Нельсону Манделі?

— Це величезна честь отримати приз, який присуджували такій легендарній людині як Нельсон Мандела. Я сподіваюся ще з ним зустрітися. Для мене це дивовижно — колись Європейський Парламент вирішив нагородити цим призом його, а тепер от — мене. І те, що інші люди знатимуть про мою діяльність, додає мені хоробрості та рішучості. Цей приз не лише для мене, а й для Дарфуру, Судану і всієї Африки. ❑

Конфлікт має етнічні й економічні причини

Дарфур (у перекладі — «земля народності фур») — великий, приблизно розміру України регіон на заході Судану. Від 2003 року там триває конфлікт між урядовими військами та неформальними проурядовими арабськими збройними формуваннями «Джанджавід» з одного боку — і повстанськими угрупуваннями місцевого негроїдного населення з боку іншого. Сторони конфлікту звинувачують одна одну в звірствах. Більша частина звинувачень стосується загонів «Джанджавід». Етнічні чистки призвели до того, що понад мільйон людей змушені були тікати до сусіднього Чаду. Загалом причини конфлікту не лише політичні, а й економічні (боротьба за землю й водні ресурси між арабським і темношкірим населенням) та етнічні. Під час бойових дій урядові війська не чіпали арабські села, тоді як села з темношкірими мешканцями палили. ❑

Рівень безробіття в регіонах ЄС: від 2,6 до 28,5 відсотка

Євростат дослідив ситуацію з зайнятістю населення в різних регіонах ЄС. З досліджених статистами 266 регіонів Союзу 30 мали рівень безробіття 4,1% або менше — це половина від середнього рівня безробіття в ЄС-27 за 2006 рік. 16 інших регіонів мали безробіття 16,4% та вище — це вдвічі більше за середній для Союзу показник.
Нижче в таблиці подаємо найблагополучніші щодо безробіття 12 регіонів Євросоюзу і стільки ж найпроблемніших.

Найвищі й найнижчі показники безробіття в ЄС (2006 рік, %)

Найнижчий рівень		
Регіон		Рівень
Велика Британія	Північно-Східна Шотландія	2.6
Італія	Больцано/Боцен	2.6
Нідерланди	Зеєланд	2.7
Чехія	Прага	2.8
Австрія	Тіроль	2.9
Італія	Валле д'Аоста	(3.0)
Австрія	Зальцбург	3.1
Італія	Тренто	3.1
Австрія	Оберостеррейх	3.2
Нідерланди	Гельдерланд	3.3
Нідерланди	Утрехт	3.3
Велика Британія	Глочестершир, Вилтшир і Північний Сомерсет	3.3
Найвищий рівень		
Регіон		Рівень
Франція	Гайана	28.5
Франція	Реньон	28.3
Франція	Гваделупа	26.9
Франція	Мартініка	24.1
Іспанія	Сеута	21.0
Німеччина	Дессау	19.6
Німеччина	Халле	19.4
Німеччина	Мекленбург - Ворпоммерн	19.2
Словаччина	Виходнє Словенско	19.1
Німеччина	Берлін	18.7
Німеччина	Лейпціг	17.9
Бельгія	Брюссель	17.6

Люксембург і Норвегія лідирують за показником ВВП на душу населення

Статистична агенція Європейського Союзу — Євростат — оприлюднила в грудні дані щодо розміру валового внутрішнього продукту, який припадає на душу населення в 27 країнах-членах, країнах-кандидатах та потенційних кандидатах на членство, а також у державах Європейської зони вільної торгівлі — Норвегії, Ісландії та Швейцарії. За 100% було взято середній для Євросоюзу показник. ВВП на душу населення є важливим економічним показником. Крім того, ці дані можуть опосередковано свідчити і про рівень добробуту в різних країнах-членах.

ВВП на душу населення

	2004	2005	2006
ЄС-27	100	100	100
Зона євро	111	111	110
Бельгія	121	121	120
Болгарія	34	35	37
Чехія	75	77	79
Данія	126	127	126
Німеччина	117	115	114
Естонія	57	63	69
Ірландія	142	144	146
Греція	94	97	98
Іспанія	101	103	105
Франція	111	112	111
Італія	107	105	103
Кіпр	91	93	92
Латвія	46	50	54
Литва	51	53	56
Люксембург	254	265	280
Угорщина	63	64	65
Мальта	77	77	77
Нідерланди	130	131	131
Австрія	129	129	128
Польща	51	51	52
Португалія	75	76	75
Румунія	34	35	39
Словенія	85	87	88
Словаччина	57	61	64
Фінляндія	117	115	117
Швеція	125	124	125
Велика Британія	122	120	118
Хорватія	49	50	52
Македонія	27	28	28
Туреччина	29	29	31
Ісландія	132	135	130
Норвегія	165	180	186
Швейцарія	135	134	135
Албанія	:	20	21
Боснія і Герцеговина	:	25	26
Чорногорія	:	30	33
Сербія	:	33	33

Триває конкурс інтеграційних проектів

Європейська Комісія оголосила про новий конкурс проектів, спрямованих на покращення інтеграції громадян третіх країн. Загальна сума коштів, які на це виділяє Брюссель, складає 4 млн 243 тис. євро. Останній термін подачі заявок — 31 січня.

Проекти мають відповідати таким вимогам. Перше — поглиблювати взаємодію між громадянами третіх країн, що мешкають в ЄС, і громадянами країн — членів Союзу, пропагувати спрямовані на суспільство в цілому заходи з інтеграції та передовий досвід. Друге — поширювати інтеграційні стратегії, призначені конкретно для різних груп іммігрантів. Третє — посилювати зв'язок між процесами міграції та інтеграції.

Мінімальна сума грантів у рамках цього конкурсу — 80 тис. євро, максимальна — 500 тисяч. Гроші надаватимуться через Фонд інтеграції для громадян третіх країн.

— Цей фонд має на меті полегшити інтеграцію в європейські суспільства іммігрантів з різним економічним, культурним, релігійним, мовним та етнічним тлом, — заявив Віце-президент Європейської Комісії Франко Фраттіні, який відповідає за питання юстиції та внутрішніх справ. — Працевлаштування та можливість набути базових знань про суспільство, в якому новоприбулі починають жити, є дуже важливим для успішної інтеграції. Фонд допоможе також країнам-членам обмінюватися передовим досвідом й посилити співробітництво на рівні ЄС.

Загальний бюджет фонду на 2007-2013 роки складає 825 млн євро. З них 768 млн виділяються на відповідні національні програми країн-членів і 57 млн на, так звані, Дії співтовариства — в їхніх рамках і відбувається фінансування проектів, конкурс яких зараз триває. ❑

На популяризацію європейських партій виділено понад 10 мільйонів євро

В Європейському Союзі змінені правила, що регламентують діяльність загальноєвропейських партій та їхнє фінансування з бюджету ЄС. Це стосується десяти партій, які мають зараз представництво у Європейському парламенті: Європейська народна партія, Європейські демократи, Соцпартія, Альянс лібералів і демократів за Європу, Союз за Європу націй, Партія зелених, Європейський вільний альянс, Європейські об'єднані ліві і Нордичні зелені ліві, Демократична партія. Разом вони представляють повний спектр політичних поглядів в ЄС.

Згідно з новим Регулюванням, бюджет для популяризації таких партій буде в 2008 році 10,6 млн євро. Ще п'ять мільйонів виділено для фінансування спеціальних фундацій, які мають сприяти інтенсифікації «європейських» дебатів в усьому Союзі. ❑

Схвалено фінансування «Галілео»

Перший експериментальний супутник в рамках проекту «Галілео» було запущено 2004 року.

На своєму грудневому саміті лідери країн Євросоюзу схвалили схему фінансування, управління та реалізації проекту створення глобальної навігаційної супутникової системи «Галілео».

Протягом 2007–2013 років з бюджету Союзу на реалізацію проекту буде виділено 2,4 млрд євро. З них 1,6 мільярда складуть невикористані кошти, що призначалися для субсидій європейським фермерським господарствам.

Проект «Галілео» передбачає створення й розміщення на земній орбіті 30 супутників радіонавігації і позиціонування. Загальна вартість інфраструктури «Галілео» оцінюється в 3,4 млрд євро. Раніше були проблеми з фінансуванням проекту — вісім задіяних у реалізації «Галілео» приватних компаній так і не змогли створити консорціум та розробити бізнес-план. Крім того, вони вимагали від Брюсселю покриття пов'язаних із участю у проекті ризиків. Тому Європейська Комісія запропонувала запустити супутники за бюджетні кошти ЄС.

Очікується, що працювати система почне з 2013 року. Тим часом у грудні Рада Європейського космічного агентства схвалила проект рамкової Угоди між агентством і Україною щодо співпраці у використанні космічного простору в мирних цілях. Очікується, що документ підпишуть на початку 2008 року. Це дасть Україні можливість залучатися до європейських космічних проектів, у тому числі й до реалізації «Галілео». ❑

«Свобода пересування людей — це дуже важливо»

Дискусія — це завжди дуже важливо. «У суперечці народжується істина», — каже давня мудрість. Тому «Євробюлетень» запроваджує постійну рубрику, метою якої і є дискусія.

Насамперед про те, яким бачиться Європейський Союз українцям, що є в ньому привабливого й такого, чого слід прагнути нам. Україна хоче наблизитися до ЄС, максимально до нього інтегруватися — отож без такої дискусії все одно не обійтися. Так було в Польщі, Словаччині, Чехії, інших постсоціалістичних державах. Звісно, ми плануємо говорити і про відносини ЄС з Україною, європейську ідентичність українців. Запрошуватимемо до дискусії відомих людей із різних сфер життя, а також читачів «Євробюлетеня». Надсилайте свої думки про ЄС, його розвиток, про те, що треба зробити Україні для наближення до нього.

Нова рубрика недаремно називається «Гайд-парк». Це — всесвітньо відоме місце в Лондоні, де традиційно ведуть дискусії і де кожен може мати слово.

Гостем цього числа є лідер популярної групи «Мандри» **Сергій ФОМЕНКО (Фома).**

— Чи є у вас сподівання, що з приходом до влади нового уряду Україна реально наближатиметься до Європейського Союзу, інакше кажучи — до Європи?

— Чесно кажучи, прогнозувати щось у нас важко. В Україні дуже швидко все може помінятися, є така особливість. Але все можливо. Протягом останніх 16 років країна розвивається дуже інтенсивно, міцнішає демократія. Можливо, це не зовсім демократія європейського типу, але зважаючи на наші реалії зміни все одно є значними. Он багато країн пострадянського простору залишаються на міцній тоталітарній заквасці. Отож щодо України і Європи — все може бути.

— Які асоціації викликає у вас словосполучення Європейський Союз?

— Звісно, ЄС — це геополітичне поняття. Але асоціюється у мене насамперед з Шенгенською зоною. Це досить значна територія, де можна вільно подорожувати. Ще Євросоюз асоціюється з поняттям вільний світ.

— В яких країнах Європейського Союзу ви бували?

— У Португалії, Польщі, Німеччині та Угорщині. Ще бував у Швейцарії.

— Зустрічалося щось таке, про що можна сказати — ось це отой вільний світ, Європа?

— Наприклад, це кордон між Португалією та Іспанією. Їдеш по дорозі з Португалії, написано — «Іспанія». І все. Ніяких тобі прикордонних постів. Дуже зручно й не треба проходити принизливі процедури. Свобода пересування людей — це дуже важливо.

— У чому має проявлятися зараз європейська ідентичність українців?

— Думаю, насамперед в культурі міжлюдського спілкування. Бо хамство — це такий собі радянський пережиток. Толерантність, нехай і показова, все одно приємніша за агресію.

Думки з приводу

Олександр Сушко, Інститут євроатлантичного співробітництва:

— Фундаментально відрізняє нас від так званої старої Європи ставлення всіх до закону і права. І низів, і верхів. Повна неповага до законів і використання їх залежно від обставин. А це якраз ті речі, які серйозно впливають і на стан правопорядку в Україні, і на сприйняття європейцями українців та нашої держави загалом. Отож найголовніше зараз — зміна правової культури. Бо громадяни дуже хотіли б, щоб політики чи бізнесмени дотримувалися законів, але при цьому часто самі намагаються не сплатити, наприклад, за проїзд в громадському транспорті.

Оксана Забужко, письменниця:

— Я от з жахом і отерпом душевним чекаю Святвечора, щоб побачити: чи будуть ці страшні феєрверки з ефектом артобстрілу, чи не будуть? Якщо ні, то Україна все ж таки європейська. А якщо будуть — значить, «жлобйо совкове», яке поняття не має, що таке Святвечір і що означає народження Христа.

Степан Хмара, колишній політв'язень:

— Європейська ідентичність українців повинна проявлятися в самоповазі, понятті честі й гідності і готовності все це відстоювати. З раба не може бути вільної людини. Зараз з цим ще дуже погано, багато треба працювати. І стосується це різних верств суспільства. ❑

Читайте в наступному номері: • Голова Представництва Єврокомісії в Україні Ієн Боуг розповість про те, що чекає на відносини ЄС–Україна в 2008-му. А однією з найцікавіших акцій Представництва в році, що минув, став конкурс дитячого малюнка на тему гендерної рівності (на фото);

• З 1 січня 2008 року Кіпр і Мальта запровадили євро. На фото: так у липні 2007-го святкували рішення Ради ЄС щодо приєднання цих двох країн до єврозони. Зліва на право: міністр фінансів Кіпру Міхаліс Сарріс, міністр економіки і фінансів Греції Георгіос Алогоскуфіс, міністр фінансів Бельгії Дідьє Рейндерс, прем'єр-міністр Мальти Лоранс Гонзі і міністр фінансів Португалії Фернандо Тексейра дос Сантос.

Франція

**Одна з держав-засновниць Євросоюзу.
Межує з Бельгією, Люксембургом, Німеччиною, Швейцарією, Італією, Монако, Іспанією та Андоррою. Має так звані заморські території в Північній та Південній Америці, Вест-Індії, Індійському та Тихому океанах і в Антарктиді.**

За територією Франція найбільша країна в Європі. Населення її 60,2 млн осіб. За віросповіданням переважно католики — понад 76%. Близько 24 млн чоловік мають іноземне походження — тобто є іммігрантами або дітьми чи внуками таких.

Франція є президентсько-парламентською республікою з досить високими повноваженнями глави держави. Законодавчий орган — двопалатний парламент, Сенат і Національні збори.

Країна відома своєю різноманітною й неповторною природою. На заході й півночі її омиває Атлантичний океан, на півдні — Середземне море. Західні й північні райони країни є рівнинами. У центрі та на сході Франції — гори середньої височини, на південному заході Піренеї, на південному сході — Альпи із найвищою вершиною Європи Монбланом.

Визнаними світом візитівками Франції є вина, сири та французька кухня, косметика і парфуми.

Гори Савоїї поблизу знаменитого своєю водою Евіана, регіон Рон-Альп

Селище Сартюн на Корсиці

Ейфелева вежа в Парижі

Єлисейський палац — резиденція президента Франції

Сир — одна з візитівок країни

**«Євробюлетень». Інформаційне видання Представництва Європейської Комісії в Україні та Бєларусі.
Київ 01024, вул. Круглоуніверситетська, 10, тел. (+380 44) 3908010. www.delukr.ec.europa.eu, E-mail: Irina.Stadniychuk@ec.europa.eu**